

Výsledky účtu kultury ČR za rok 2011

Praha 2013

Zpracoval:
Odbor statistik rozvoje společnosti ČSÚ
Centrum informací a statistik kultury NIPOS

Kontaktní osoba:
Ing. PhDr. Jaroslav Novák, CSc., tel: +420 274052931
E-mail: jaroslav.novak@czso.cz

OBSAH

ÚVOD	4
1.1. VYMEZENÍ A ČLENĚNÍ SEKTORU KULTURY	4
1.2. ZDROJE DAT	7
2. ZDROJE FINANCOVÁNÍ KULTURY V ROCE 2011	8
2.1. VEŘEJNÉ VÝDAJE NA KULTURU	8
2.2. SOUKROMÉ VÝDAJE NA KULTURU	10
2.2.1. <i>Výdaje domácností na kulturu</i>	10
2.2.2. <i>Ostatní soukromé zdroje financování kultury</i>	11
2.3. OSTATNÍ SVĚT	11
2.4. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ	12
3. HOSPODAŘENÍ KULTURNÍCH INSTITUCÍ V ROCE 2011	12
3.1. MIKROEKONOMICKÝ POHLED	12
3.2. MAKROEKONOMICKÝ POHLED	15
4. ZÁKLADNÍ NATURÁLNÍ UKAZATELE KULTURY	16
4.1. POSKYTOVATELÉ V OBLASTI KULTURNÍHO DĚDICTVÍ	16
4.2. DIVADLA A KINA	18
5. ZÁVĚR	19
6. POUŽITÉ ZDROJE A LITERATURA:	22
7. TABULKOVÁ PŘÍLOHA	23

Úvod

Satelitní účet kultury ČR (dále také „účet kultury“) byl, v návaznosti na úkol vyplývající z usnesení vlády ČR č. 1452 z roku 2008, poprvé v ověřovacím provedení zpracován za referenční rok 2009¹. V průběhu sestavování účtu i v rámci hodnocení jeho výsledků za tento rok a za rok následující se ukázalo, že některé předpoklady a záměry obsažené v původním metodickém manuálu k účtu nemohou být zcela naplněny, resp. musí být poopraveny².

V prvé řadě se to týká vymezení sektoru kultury. Na podzim roku 2011 byl ukončen projekt ESSnet Culture organizovaný Eurostatem, jehož úkolem bylo - mimo jiné - jednotné vymezení sektoru kultury v rámci EU. Výsledky výše uvedeného projektu byly zpracovány do novelizované metodiky sestavení kulturního účtu³. Standardní tabulky účtu uvedené v příloze jsou proto již sestaveny v souladu se zmíněným novým vymezením sektoru kultury.

Co se změn – v porovnání s původním pojetím kulturního účtu za rok 2009 – týče, byl **sektor kultury rozšířen** o některé maloobchodní činnosti (NACE 47.63, 78 a 79), překladatelské a tlumočnické služby (NACE 74.30), pronájem videokazet a disků (NACE 77.22) a umělecké vzdělávání (NACE 85.52). Některé maloobchodní aktivity (NACE 47.78 a 79) se však vztahují ke kultuře jen částečně.

S ohledem na složitost kultury jako takové je její postižení pomocí ekonomických veličin velmi problematické. Již prvé zpracování účtu kultury navíc ukázalo, že mezi jednotlivými kulturními oblastmi jsou v tomto směru hluboké, takřka propastné rozdíly. Zatímco tradiční kulturní obory (kulturní dědictví či interpretační umění) jsou ve velké míře závislé na podpoře z veřejných zdrojů, tak audiovizuální a kreativní sféra je značně tržně orientovaná, ekonomicky soběstačná a zisková. Celkové **výsledky za kulturní sektor jsou proto značně ovlivněny jeho strukturou** (podíly tradičních a „nových“ odvětví).

Dalším problémem vymezení kultury je rozsah zahrnutí navazujících produkčních etap tvorby kulturních statků. Tak se např. do kultury zahrnují nakladatelské a vydavatelské činnosti týkající se knih i jejich maloobchodní prodej, nikoli však např. výroba a prodej hudebních nástrojů.

Zatímco výše uvedené změny neznemožňují porovnání dat účtu za rok 2011 s daty za léta 2010 a 2009 (přidané aktivity a ukazatele lze oddělit), s poslední změnou tomu tak není. V souladu s postupným zpřesňováním dat a jejich zjišťováním za další – dříve nešetřené či jen částečně šetřené – oblasti došlo v porovnání s předcházejícím obdobím k určitému kvalitativnímu posunu spočívajícímu **v zahrnutí údajů za větší okruh respondentů**. Je třeba si to uvědomit při porovnávání časové řady údajů i v případě zcela shodných kulturních aktivit. Jako příklady lze uvést oblasti designu, uměleckých řemesel, archivů či audiovizuálních činností.

Samozřejmě, že i po určitých kvalitativních změnách má účet kultury ještě nemalé rezervy svého zdokonalování. Spočívají zejména v možnostech zjišťování potřebných dat a to jak ve smyslu zahrnutí dříve nešetřených oblastí kultury, tak i rozšiřování souboru sledovaných ukazatelů. Co se zmíněných ukazatelů týče, patří mezi ně zejména široká oblast ukazatelů vynaložené práce a investic (počet zaměstnanců, pracovníků, dobrovolníků, kulturní a ne-kulturní zaměstnání, odpracovaný čas, finanční zdroje investic, hmotný a nehmotný majetek).

1.1. Vymezení a členění sektoru kultury

Před vlastním zjišťováním a hodnocením ekonomického rozměru kultury je nutné jasně určit rozsah a strukturu objektu, který je předmětem našeho zájmu. Nejdříve je třeba **odlišit jeho vymezení z pohledu věcného od vymezení průřezového charakteru, které vychází z účelu resp.**

¹ viz Systém účtů kultury, NIPOS, Praha 2011

² viz Systém účtů kultury, NIPOS, Praha 2009

³ viz Výsledky účtu kultury ČR za rok 2010

funkce a z průběhu dějů času. V prvním případě lze hovořit o jednotlivých oblastech či sférách, poskytovatelích, kulturních a kreativních sektorech kultury a ve druhém o tzv. kulturním cyklu.

V souladu s dostupnými mezinárodními dokumenty (EUROSTAT, UNESCO, OECD) rozlišujeme tyto **kulturní oblasti či odvětví** označené „O.11 – O.19“ (s uvedením CZ - NACE):

- kulturní dědictví - O.11 (91.01, 02, 03, 47.78, 79)
- interpretační (scénické) umění - O.12 (90.01, 02, 04)
- vizuální (výtvarné) umění a řemesla - O.13 (74.10, 20, 90.03, část sekce C)
- periodický a neperiodický tisk - O.14 (58.11, 13, 63.91, 74.30, 47.61, 62)
- audiovizuální a interaktivní média – O.15 (58.21, 59.11, 12, 13, 14, 20, 60.10, 20, 47.63, 77.22)
- architektura – O.16 (71.11)
- reklama – O.17 (73.11)
- umělecké vzdělávání – O.18 (85.52)
- správa kultury vč. její podpory – O.19 (84.11 - část, 12 - část, 94.99.2)

Z praktických důvodů, souvisejících s problémy se získáním a členěním potřebných dat, je nutné výše uvedené oblasti doplnit o další blíže neurčenou oblast či oblasti, kterou budeme nazývat „neznámá oblast“.

V rámci jednotlivých oblastí rozeznáváme kulturní činnosti (představují či zprostředkovávají kulturní projevy) jako např. činnost muzeí a galerií a dále kulturní služby či statky (např. konzervace a archivace v rámci muzeí či originály zvukových nahrávek). **Nositelé** uvedených **kulturních činností**, popř. služeb či statků, **lze** také souhrnně **označit za poskytovatele** kulturních statků a služeb (dále také „poskytovatele“). Mezi ně patří např. muzea, knihovny, divadla, kina, rozhlas či televize. Nutno dodat, že jejich počet je do značné míry dán pragmatickými důvody spočívajícími v dosažitelnosti statistických dat (zejména cestou statistických zjišťování). Jinými slovy řečeno to znamená, že data o některých významných kulturních aktivitách (např. archeologických nálezích, uměleckých řemeslech, činnosti spisovatelů, malířů či sochařů apod.) v současné době nejsou, popř. z velké části nejsou, k dispozici.

V souladu se zaměřením prováděných statistických šetření v kultuře (KULT) přiřazujeme stávající **institucionálně vymezené poskytovatele** (respondenty šetření) **k obsahově vymezeným kulturním oblastem** (odvětvím) tj. O.11 – O.19, takto:

- historická památka - (O.11)
- muzeum a galerie - (O.11)
- archiv - (O.11)
- knihovna - (O.11)
- divadlo - (O.12)
- koncertní sál - (O.12)
- kulturní domy – (O.12)
- výstavní sál - (O.13)
- nakladatelství/vydavatelství - (O.14)
- výrobci a distributoři audiovizuálních děl - (O.15)
- rozhlas - (O.15)
- televize - (O.15)
- školy uměleckého vzdělávání – (O.18)
- organizace ochrany aut.práv - (O.19)
- ostatní poskytovatelé - (O.11 - O.19)

Jak je z uvedeného členění patrné, např. ve velmi významné oblasti architektonických činností (O.16) se zatím žádný jednoznačně vymezený poskytovatel - z důvodu nedostatku odpovídajících dat získávaných statistickými šetřeními - nenachází. Obvykle je rozsah kulturních oblastí širší než činnosti poskytovatelů, kteří do nich jsou zařazeni. Poskytovatelé jsou tak svým způsobem vybranými (statisticky zvlášť sledovanými) reprezentanty jednotlivých oblastí, kteří však vyčerpávajícím způsobem celou oblast nepokrývají.

Za údaje o ostatních poskytovatelích se považují zjišťovaná data o činnosti v těch kulturních oblastech, které nelze jednoznačně přiřadit k předcházejícím poskytovatelům (např. maloobchodní prodej knih, starožitností, uměleckých předmětů, tvorba hudebních nahrávek, služby designu, aktivity zpravodajských agentur, správní činnosti ministerstva kultury a jím řízených institucí atd.).

Z podobných důvodů jako v případě oblastí – tj. nemožnosti věrohodného rozčlenění souhrnných dat - je nutné předpokládat i tzv. „neznámého poskytovatele“. V této souvislosti je patrné, že **postupné snižování významu (váhy) dat uvedených za neznámou oblast či neznámého poskytovatele v relaci k celkovým údajům za kulturu by mělo být projevem zdokonalování účtu kultury jako takového**. To je však velmi obtížný a dlouhodobý úkol související zejména s možnostmi rozšiřování a prohlubování statistického výkaznictví (finanční a pracovní kapacity statistických pracovišť, ochota respondentů, snaha o snižování jejich zátěže apod.).

Jak je z výše uvedeného zřejmé, členění poskytovatelů kulturních služeb, které je do značné míry ovlivněno možnostmi získání potřebných dat za danou sféru kulturních aktivit, se bude se změnami ve statistickém zjišťování v čase měnit (v budoucnu by měly být statisticky sledováni další poskytovatelé kulturních služeb jako např. kina).

Lze použít i jiné členění sektoru kultury než je výše uvedené, které můžeme označit za výchozí či základní. Tak např. **kulturní oblasti lze seskupit do čtyř tzv. sfér**. Každá z nich odráží rozhodující příbuzné rysy několika oblastí. Za takovou skupinu příbuzných oblastí lze považovat sféru **kulturního** (hmotného a nehmotného) **dědictví**, kam patří např. památky, archeologická naleziště, muzea a galerie, archivy a knihovny, dále **sféru živé originální umělecké tvorby** (např. interpretační a výtvarné umění, umělecká řemesla, design, architektura, reklama) a sféru **kulturních medií** (např. film, televize, rozhlas, vydávání software a tisk). Čtvrtou sféru – ač ne ryze kulturní - by mohly tvořit **správní (režijní) činnosti** (včetně ochrany autorských práv a podpory kultury), které jsou i s kulturou – jako s každou jinou oblastí lidských aktivit - neoddelitelně spojeny a dále umělecké vzdělávání.

Samozřejmě, nemalý význam mají i jiná členění kulturního sektoru. Evropská Komise člení kulturu v zásadě na **kulturní sektor a kreativní sektor**. První tvoří **oblast tradičního umění** (výtvarné a interpretační umění, kulturní dědictví) a **oblast kulturních průmyslů** (film a video, televize a rozhlas, videohry, hudba, knihy a tisk), druhý – kreativní sektor tvoří **oblast kreativních průmyslů** (design, architektura a reklamní průmysl) a oblast příbuzných odvětví (výroba PC, přehrávačů apod.). Jak dále uvidíme, toto členění má mimo jiné nemalý význam z pohledu uplatňování tržních vztahů v kultuře a v této souvislosti rozdílných ekonomických výsledků kulturních oblastí.

V souvislosti s vymezením kultury z pohledu účelu či času hovoříme o druhém rozměru kultury - **kulturním cyklu**. Ten představuje souhrn fází či etap členících kulturu (resp. její oblasti) **na tvorbu či produkci, uchovávání hodnot, šíření kulturních služeb a statků, obchod s nimi, vzdělávání a spotřebu** kulturní produkce. Průřezový charakter pojetí kulturního cyklu svým způsobem sektor kultury jako takový překračuje a zasahuje také do jiných odvětví či sfér lidských aktivit (např. vzdělávání, obchod).

Co se týče faktoru času, lze mezi kulturním cyklem a kulturními sférami (skupinami oblastí) nalézt určité styčné body. Zatímco cyklus lze připodobnit k momentálnímu řezu právě probíhajícími kulturními aktivitami, tak sféry člení kulturu z dlouhodobého pohledu. S určitou mírou zobecnění lze říci, že kulturní dědictví vychází z minulosti, živá tvorba produkující kulturní služby a statky spotřebovávají v daném čase a na daném místě se váže na přítomnost a média rozšiřující zmíněné služby a statky směřují do budoucnosti.

Lze také říci, že výše uvedené **čtyři sféry zároveň představují základní etapy kulturního cyklu** (uchovávání kulturních hodnot, jejich tvorba, šíření kulturních služeb a statků, umělecké vzdělávání a související správní činnosti).

Jak ukázaly již výsledky prvního zpracování kulturního účtu za rok 2009, z **ekonomického pohledu se vine silná dělící čára mezi tzv. „tradičními“ a „novými“ kulturními obory** či odvětvími. Mezi prvými lze uvést na čelném místě celou sféru kulturního dědictví a dále část živé originální umělecké tvorby (divadlo, soubory, festivaly, výstavní sály a kulturní domy a režijní činnosti v kultuře). Tyto aktivity v zásadě nejsou finančně soběstačné a směřuje k nim téměř 60% veřejných výdajů na kulturu. Naopak tomu je v případě pořizování zvukových nahrávek, televizního

a rozhlasového vysílání, výroby a distribuce audiovizuálních děl, tvorby videoher, architektonických, návrhářských a reklamních činností.

K otázce členění sektoru kultury je třeba dodat, že může být různorodé. **Pro jeho odpovídající postižení je podstatné získat potřebná data za co nejnižší části celku**, kterým je kulturní sektor jako takový, tj. za jednotlivé oblasti či poskytovatele kulturních služeb. S jejich využitím lze uspokojit informační potřeby spojené s různým členěním kulturního sektoru.

1.2. Zdroje dat

K sestavení účtu kultury se **využívají různorodá data z administrativních zdrojů i ze statistických zjišťování**. Do první skupiny patří v první řadě údaje z veřejných rozpočtů (státní rozpočet a místní rozpočty), které jsou získávány od MF ČR. Také sem patří dostupné údaje na internetu, obsahující data o některých poskytovatelích kulturních služeb.

Druhou skupinu tvoří zejména data získaná šetřením v domácnostech (cestou tzv. rodinných účtů) a dále statistickým zjišťováním přímo u kulturních institucí (pod označením KULT, popř. KULT–MK). Šetření v domácnostech provádí ČSÚ, který šetří také držitele licencí rozhlasového a televizního vysílání. Data od naprosté většiny dalších kulturních institucí (poskytovatelů) sbírá pomocí výše zmíněného šetření (KULT–MK) NIPOS. Některá data (zejména o zpravodajských agenturách, činnosti architektů, fotografické činnosti a činnosti reklamních agentur, maloobchodu atd.) jsou získávána v rámci šetření tzv. podnikové statistiky ČSÚ. Ze statistického zjišťování tohoto úřadu (NI 1-01) jsou získávána data o neziskových institucích (včetně organizací ochrany autorských práv).

Pro potřeby sestavení účtu se využívají i různé doplňkové zdroje informací. Údaje o zaměstnanosti a mzdách jsou částečně k dispozici z výběrového šetření pracovních sil a ze statistiky práce a mezd. Obě zjišťování provádí ČSÚ, který také dodává makroekonomická data z národního účetnictví (zejména ve formě matice dodávek a užití).

Údaje o archivech má k dispozici MV ČR, některé informace o kinech Unie filmových distributorů atd.

Konečně informace o některých kulturních institucích a aktivitách nezahrnutých do pravidelných statistických šetření jsou zjišťována pomocí NIPOS a IU-DÚ u vybraných respondentů jednorázově (cirkusy, design, videohry, umělecká řemesla, amatérské umění atd.).

Nutno dodat, že některé oblasti kultury nejsou prozatím statistickým zjišťováním pokryty (např. archeologická naleziště), zatímco jiné jsou pokryty jen částečně (např. umělecká řemesla).

Ani získáním dat však problémy nekončí. Je třeba se **vypořádat s omezeními způsobenými klasifikacemi** (údaje o kulturních činnostech jsou často zahrnuty v agregovaných položkách s jinými aktivitami), s časem, kdy jsou data k dispozici a v neposlední řadě i s neúplnými informacemi předloženými respondenty resp. následně dopočtenými.

Jednou věcí je získat data (velmi často ne zcela úplná a „čistá“, popř. v jiném než potřebném členění) a druhou získat je v potřebném či přijatelném **časovém termínu**. Data o veřejných výdajích jsou k dispozici zhruba pět měsíců, údaje o výdajích domácnosti osm a o podnicích či neziskových institucích až dvanáct měsíců po referenčním období. Podobné to je s dopočtenými údaji sbíranými od kulturních institucí (poskytovatelů). Nejpozději jsou dosažitelná data ze systému národního účetnictví (více než rok po referenčním období), která jsou navíc postupně zpřesňována.

Samozřejmě, nemalé **rozdíly jsou i v kvalitě informací**. Vysokou věrohodnost lze předpokládat u dat týkajících se veřejných výdajů na kulturu, která vycházejí z čerpání státního rozpočtu. Problematictější v tomto směru jsou všechny údaje zjištěné statistickým šetřením, ať už v domácnostech (rodinné účty), tak zejména specializovanými šetřeními v kulturních institucích (výběrová statistická šetření KULT prováděná NIPOS a ČSÚ), dalšími šetřeními ČSÚ v podnicích

a šetřeními doplňkovými. Kvalita těchto dat je ovlivněna všemi problematickými okolnostmi, počínaje úplností základního souboru respondentů, metodami sestavení výběrového souboru, mírou neodpovědí, úrovní dopočtů apod.

V rámci řešení úlohy založené na různorodých zdrojích informací se lze ztěžít vyhnout rozhodnutí o tom, která data – v případě kontradikce – lze považovat za spolehlivější a prvořadá a která za méně významná či odvozená. V souvislosti s účtem kultury by do první skupiny měla patřit bezesporu data o veřejných výdajích na kulturu, vycházející z čerpání státního rozpočtu. Mezi dalšími datovými zdroji by měl také náležet jistý stupeň preference údajům ze systému národního účetnictví, které procházejí řadou bilančních úprav a navíc „zapadají do mozaiky“ makroekonomických ukazatelů sestavovaných dle detailně propracovaných pravidel v souladu s jednotnou mezinárodní metodikou (např. upravená data ze šetření rodinných účtů).

Z postupu použitého v této analýze je patrné, že data z administrativních zdrojů a z pravidelných statistických šetření prováděných přímo v kultuře, nepostačují k vyjádření celého rozsahu tohoto sektoru. Je nezbytné rozšířit je o výsledky jiných, tzv. podnikových zjišťování, z nichž je nutné data o kultuře s větší či menší přesností (s ohledem na agregované pojetí klasifikací) vyčlenit a doplnit je o výsledky dalších jednorázových šetření v kulturních institucích neobesílaných výkazy řady KULT.

2. Zdroje financování kultury v roce 2011

2.1. Veřejné výdaje na kulturu

Přímé veřejné výdaje na kulturu v roce 2011 dosáhly částky 34,7 mld. Kč (viz tab. č. 1 v příloze), což odpovídalo zhruba 14,6% celkových zdrojů financování kultury. V porovnání s rokem 2010, kdy veřejné výdaje dosáhly 36,3 mld. Kč, to bylo o 1,6 mld. Kč a o 4,4% méně⁴. Tato částka představuje konsolidované provozní a investiční výdaje organizačních složek státu, územních samosprávních celků a státních mimorozpočtových fondů (kultury a pro podporu a rozvoj české kinematografie) na bázi pokladního plnění.

Nepřímou pomoc státu kultuře je nemožné kvantifikovat, mimo jiné i proto, že její část může přicházet i prostřednictvím výdajů domácností či podniků (snížení základu daně v případě daru kulturní instituci).

Jak ukazuje níže uvedená tabulka v období let 2009 – 2011 dosáhly veřejné výdaje do kultury nejvyšší úrovně v roce 2010. Nutno dodat, že porovnání s rokem 2009 je problematické z toho důvodu, že od roku 2010 je sektor kultury chápán širěji (viz úvod). Při poklesu celkových veřejných výdajů v roce 2011 je zřejmá tendence výrazného snížení výdajů investičního charakteru při mírném zvýšení výdajů provozních.

v mil. Kč

Veřejné výdaje na kulturu	2009	2010	2011	Index 2011/10 v %	Index 2011/09 v %
Provozní výdaje	19 325	27 720	28 225	101,8	146,1
Investiční výdaj	8 964	8 563	6 514	76,1	72,7
Výdaje celkem	28 289	36 283	34 739	95,7	122,8

⁴ V souladu s výše zmíněným manuálem se zdroji rozumí veškeré příjmy (vč. investičních dotací, přírůstku stavu úvěrů a půjček, darů apod.) institucí s převažujícími kulturními aktivitami (tj. s poskytováním kulturních služeb a statků)

Z celkové výše veřejných výdajů bylo více než 28, 2 mld. Kč (81,2%) určeno na provozní účely a 6,5 mld. Kč (18,8%) na investice. Z pohledu **úrovně veřejných zdrojů** (stupňů vlády) bylo nejvíce prostředků na kulturu věnováno z obecních a městských rozpočtů (18,2 mld. Kč; z toho více než 27,7% na investice), dále z rozpočtu na regionální úrovni 8,3 mld. Kč (z toho 8,4% na investice) a konečně ze státního rozpočtu vč. státního fondu kultury a fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie 8,2 mld. Kč; z toho více než 23% na investice).

Lze říci, že **základní proud pohybu veřejných finančních zdrojů do kultury směřoval z obecních rozpočtů do provozu oblastí kulturního dědictví, uměleckého vzdělávání a interpretačního umění.**

Co se týče **rozdělení těchto prostředků do jednotlivých oblastí**, více než 27% jich bylo použito v kulturním dědictví, 18,5% v uměleckém vzdělávání a více než 14% interpretačním umění.

Významnou část zdrojů (téměř 17%) nebylo možné ani podle odpovídajících paragrafů státního rozpočtu jednoznačně přiřadit ke konkrétní kulturní oblasti a proto je uvedena v položce „neznámá oblast“. Týká se to zejména činností vztahujících se ke kultuře jako celku (zájmová činnost, ostatní záležitosti kultury).

Část veřejných prostředků (v rozsahu 11,4%) byla směřována do oblasti správy, kam patří orgány státní správy v oblasti kultury a instituce provádějící ochranu autorských práv.

Z pohledu členění na provozní a investiční sféru hospodaření byly nejvyšší částky investičních výdajů z veřejných prostředků vynaloženy v oblasti kulturního dědictví (zdroj – státní rozpočet a dale obecní a městské rozpočty). Na druhé straně lze říci, že kreativní sektor (viz kap.1.1.) veřejné zdroje financování v zásadě míjejí.

Jiný pohled na veřejné výdaje na kulturu poskytují data získaná pomocí statistických šetření KULT u poskytovatelů kulturních služeb (prováděná ČSÚ v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a NIPOS u většiny ostatních poskytovatelů).

Tab. č. 2 uvedená v příloze obsahuje v prvních čtyřech sloupcích údaje o veřejných výdajích zjištěných formou provozních či investičních příspěvků a dotací z veřejných rozpočtů a údaje vycházející z šetření v domácnostech. Další sloupce tabulky obsahují data ze zmíněných specializovaných šetření v kulturních institucích (podniková zjišťování a KULT) a šetření v neziskových institucích (NI). Zdroje těchto institucí představují jejich celkové příjmy zvýšené o čerpané úvěry a snížené o příjmy z veřejného sektoru, domácností, mezinárodního prostředí a splacené úvěry.

Z dopočtených dat uvedených šetření KULT a NI (na celý základní soubor respondentů) je patrné, že veřejné výdaje do kultury (bez tzv. neznámého poskytovatele) v roce 2011 dosáhly částky 27, 5 mld. Kč, což je o 7,2 mld. Kč (o 20%) méně než udává celkový údaj o čerpání veřejných rozpočtů. Částka veřejných výdajů nerozdělených podle poskytovatelů je téměř o 1,3 mld. vyšší, než tomu je v případě částky veřejných výdajů nerozdělených do kulturních oblastí.

S ohledem na výše přijatelný předpoklad preference administrativního zdroje dat MF o čerpání rozpočtu před daty zjištěnými statistickými šetřeními, je rozdíl v podobě „vyrovnávací položky“ přisouzen tzv. neznámému poskytovateli. Obtížněji lze příslušným poskytovatelům přiřadit zejména veřejné výdaje z obecních a regionálních rozpočtů (místní vládní instituce). V případě těchto veřejných výdajů připadá na neznámého poskytovatele téměř 22,6% z celkových výdajů, což svědčí o vysokém podílu neidentifikovatelných výdajů. V položce výdajů ústředních vládních institucí je situace příznivější, na neznámého poskytovatele připadá zhruba 14,5% veřejných výdajů. Je zřejmé, že v porovnání s poskytovateli je v případě kulturních oblastí stupeň přiřazení výdajů vyšší.

Nutno říci, že úroveň **přiřazení veřejných výdajů** ke kulturním oblastem či k poskytovatelům **je dosti významným indikátorem. Čím je vyšší, tím jemněji můžeme strukturovat získaná data, méně využívat různých odhadů**, snadněji formulovat a uplatňovat kontrolní vazby, lépe zjištěné údaje analyticky využít **a v konečném výsledku tak disponovat věrohodnějšími informacemi.**

Ovlivňuje ji nejen hloubka členění příslušných klasifikací (COFOG, COICOP, NACE), ale i vhodný výběr poskytovatelů kulturních služeb a statků popř. i kulturních oblastí a samozřejmě zdroj zjištěných dat a jeho kvalita (administrativní data, šetření v domácnostech či v kulturních institucích).

Přes doplňkový charakter údajů o veřejných výdajích zjištěných statistickým šetřením v kulturních institucích a výše uvedený celkově nižší rozsah jejich přiřazení konkrétním poskytovatelům, mají tato data pro svou adresnost nemalý význam. S jejich pomocí můžeme sledovat a popř. i hodnotit rozsah veřejných výdajů v jednotlivých kulturních oblastech s přesností až na jednotlivé institucionální jednotky (lze je využít pro propočty založené na struktuře výdajů).

Z tab. č. 3 v příloze, která ukazuje umístění finančních zdrojů kultury (dle oblastí a poskytovatelů) je patrné, že celkový **průnik přiřazení finančních zdrojů ke kulturní oblasti či poskytovateli za rok 2011 dosahoval zhruba 46,5%**.

Pokud bychom hodnotili **podíl veřejných výdajů na kulturu na celkových konsolidovaných výdajích veřejných rozpočtů, ten v roce 2011 dosáhl necelých 2,17%** (v roce 2010 to bylo více – 2,26%).

2.2. Soukromé výdaje na kulturu

2.2.1. Výdaje domácností na kulturu

Výdaje domácností na kulturu v roce 2011 dosáhly bezmála výše 40,8 mld. Kč (viz tab. č. 1 v příloze), což je 17,2% z celkových zdrojů financování kultury. V porovnání s předcházejícím rokem došlo k poklesu těchto výdajů o 4,4 mld. Kč.

Pokles výdajů domácností - podobně jako pokles ostatních zdrojů financování - **je zřejmě způsoben úspornými přístupy** v současném období ekonomické nejistoty.

Výše uvedený údaj zahrnuje odpovídající část výdajů domácností zjišťovaných pomocí výběrového šetření v cca třech tisících domácnostech. Vzhledem k předpokládanému podhodnocení dat jsou zjištěné částky navyšovány dle metodiky národního účetnictví. Výdaje domácností jsou zjišťovány v souladu s klasifikací COICOP, ve které jsou např. kulturní služby uvedeny společně se zábavními službami v rámci jedné položky. Pro bližší členění výdajů domácností proto byla využita struktura výdajů (za vstupné) zjištěná v šetření KULT (MK) prováděného v kulturních institucích (viz tab. č. 2).

Z pohledu kulturních sfér **nejvíce prostředků domácností plynulo do sféry médií** (kino, rozhlas, televize, knihy a tisk, atd. - 30,6 mld. Kč, tj. 75%). Z této částky činilo např. vstupné v kinech 1,1 mld. Kč, na koncesionářské poplatky za rozhlas připadly téměř 2 mld. Kč, za televizi 5,4 mld. Kč a na knihy a tisk připadlo zhruba 11,8 mld. Kč. Mnohem méně prostředků domácnosti utratily ve sféře živé umělecké tvorby (2 mld. Kč, tj. 5%) a kulturního dědictví (2,6 mld. Kč, tj. 6,4%). V obou případech měly výdaje domácností podobu vstupného a také nákupu zboží kulturní povahy.

Při pohledu na výdaje domácností podle kulturních oblastí (viz tab. č. 1) je patrné, že nejsou k dispozici data za oblast architektury a správy. Na druhé straně zřejmě odpovídá skutečnosti, že výdaje domácností v oblasti správy kultury jsou zanedbatelné.

Nutno dodat, že vzhledem k neúplnému pokrytí poskytovatelů šetřením KULT, je úroveň přiřazení výdajů domácností na kulturu k jednotlivým poskytovatelům velmi nízká (viz tab. č. 2).

Podíl výdajů domácností na kulturu na celkových čistých peněžních výdajích domácností, činil zhruba 2,5%. Dlouhodobě se spíše snižuje, od roku 2005 rostly výdaje domácností na kulturu (a rekreaci) průměrným ročním tempem 3,7%, zatímco celkové výdaje domácností se zvyšovaly rychleji – o 5,9%.

2.2.2. Ostatní soukromé zdroje financování kultury

Do ostatních soukromých zdrojů financování kultury můžeme zařadit zdroje pocházející od nefinančních a finančních podniků (S 11, S 12), popř. i podnikatelů ze sektoru domácností (S 141, S 142) – dále také „podniky“ - a konečně i od nevládních neziskových institucí (S 15).

Údaje vztahující se k těmto zdrojům financování kultury jsou v porovnání s daty o veřejných výdajích a výdajích domácností na kulturu dosti odlišné. Rozdíly spočívají ve způsobech sběru dat. Veřejné výdaje jsou zjišťovány vyčerpávajícím způsobem a poměrně přesně v rámci čerpání veřejných rozpočtů, výdaje domácností jsou sice zjišťovány ve výběrovém souboru domácností, avšak navyšovány v souvislosti s bilancováním makroekonomických veličin dle zásad národního účetnictví.

Data o kulturních institucích zjišťovaná ročně statistickým výkaznictvím (včetně kulturně zaměřených neziskových institucí) jsou jiného druhu. Týkají se přímo jednotek, které jsou součástí kultury. S ohledem na skutečnost, že mají vést **k vyčíslení rozsahu finančních zdrojů vytvářených v kulturním sektoru v daném ročním období, nešetří se jako výdaje kulturních institucí – poskytovatelů, ale jako jejich příjmy (vč. veškerých dotací na investice a změny stavu cizích zdrojů, úvěrů apod.). Naopak se odpočítávají příjmy či dotace z veřejných prostředků, od mezinárodních institucí a od domácností** (např. vstupné či příjmy z prodeje programů, propagačních materiálů, v maloobchodě apod.).

V tom by však nebyl důvod ovlivňující jejich nižší kvalitu, ten je spíše ve výše zmíněných problémech provázejících všechna výběrová šetření v podnikové sféře (kvalita opory výběru, míra neodpovědí respondentů, kvalita dopočtů neodpovědí a na základní soubor). V případě statistického zjišťování u kulturních institucí (KULT) je dále nutno dodat, **že v oblasti ekonomických ukazatelů** započalo poměrně nedávno (v roce 2009). Nemá dlouhou tradici a to ovlivňuje negativně úroveň předkládaných údajů respondenty, míru neodpovědí i úroveň dopočtů konečných výsledků.

Delší tradici a zřejmě i věrohodnější výsledky mají tzv. podniková šetření prováděná pomocí výkazů P 5 – 01.

Zdroje vytvořené finančními a nefinančními podniky v oblasti kultury překročily v roce 2011 – dle výsledků výše jmenovaných zjišťování - **částku 159,1 mld. Kč** (tj. více než dvě třetiny celkových zdrojů) – viz tab. č. 1.

Co se týče rozdělení těchto prostředků do kulturních sfér, **nejvíce jich bylo použito v oblasti reklamy** (69 mld. Kč) **a dále tisku a audiovizuální techniky** (44 a 22,6 mld. Kč). Mnohem méně v oblastech tradiční kultury a v uměleckém vzdělávání – viz tab. č. 1.

Relace směřování zdrojů tvořených podniky jsou tak podobné relacím výdajů domácností a naopak opačné těm, které platí v případě veřejných výdajů na kulturu. **Přestože veškeré finanční vztahy mezi podniky a kulturními institucemi nejsou založeny na ekvivalentním principu** (dary, příspěvky, dotace), **uvedené směry finančních proudů – podobně jako v případě domácností – říkají mnohé o stupni uplatnění tržních vztahů** v jednotlivých oblastech kultury.

Podíl **nevládních neziskových institucí** na zdrojích kultury byl mnohem nižší, **přesahoval o málo více než 1% celkových zdrojů** (2,8 mld. Kč). Nejvýraznější úlohu sehrály zdroje těchto institucí v rozhlasovém a televizním vysílání a dále oblasti ochrany autorských práv.

2.3. Ostatní svět

Zdroje financování kultury označené „Ostatní svět“ (S 2) dále členíme na zdroje EU (S 21) a zdroje plynoucí od jiných mezinárodních institucí (S 22). Tyto prostředky získávají kulturní instituce od EU v rámci regionální a strukturální politiky zaměřené na snižování rozdílů v úrovni rozvoje regionů.

Zdroje z mezinárodního prostředí představovaly zhruba 1% z celkových zdrojů (2,5 mld. Kč), proti roku 2010 se však zvýšily o více než 2 mld. Kč. Byly zaměřeny zejména na podporu rozhlasového vysílání a kulturního dědictví.

2.4. Obsahové zaměření zdrojů financování

Jak ukazují tab. č. 1, 2 a 3 v příloze, **celková výše finančních prostředků věnovaných v roce 2011 kulturním aktivitám** (dle administrativních zdrojů dat doplněných statistickými šetřeními) **dosáhla úrovně přesahující 237 mld. Kč.** V porovnání s předcházejícím rokem poklesla účast všech zdrojů s výjimkou zdrojů zahraničních.

K porovnání dat o finančních zdrojích vstupujících do kultury v časové řadě od roku 2009 je nutno dodat, že je prozatím problematické. Je to způsobeno více příčinami. V první řadě se v roce 2010 rozšířilo **pojetí sektoru kultury** (o umělecké vzdělávání, maloobchodní aktivity, překladatelské a tlumočnické služby atd.). Dále se postupně **zkvalitňují použitá data**, zejména pak v důsledku zahrnutí širšího souboru kulturních aktivit do řádných a doplňkových zjišťování a konečně byl změněn **metodický přístup** k propočtu zdrojů (zahrnutí změn stavu cizích zdrojů v daném období).

V pořadí sledovaných zdrojů financování jsou podle velikosti na prvním místě podniky (téměř 66% celkových zdrojů), dále domácnosti (17,2%), veřejné rozpočty (14,6%), neziskové instituce (téměř 1,2%) a na místě posledním zdroje ze zahraničí (zhruba 1%). Zatímco **se veřejné zdroje nejvíce angažovaly v oblasti kulturního dědictví, uměleckého vzdělávání, interpretačního umění a správy, tak domácnosti a zejména podniky v oblastech tisku, audiovizí, reklamy a architektury.**

3. Hospodaření kulturních institucí v roce 2011

3.1. Mikroekonomický pohled

Na základě výsledků všech ročních statistických zjišťování podnikového charakteru, tj. i po zahrnutí dat zjištěných v kulturních institucích orientovaných neporovnatelně více na trh nežli na publikum či návštěvnost (pomocí podnikových výkazů P 5 – 01) **můžeme v širokém záběru hodnotit některé ekonomické ukazatele** vycházející z výkazu zisků a ztrát (viz tab. č. 4 a, tab. 4 b).

Nutno však dodat, že podniky jsou v rámci těchto šetření zařazovány do jednotlivých odvětví či oborů **dle zásady převažující části tržeb a tak jejich veškeré tržby nemusí nutně pocházet z aktivit kulturního charakteru.** Cenou za úplnější pohled, který tak získáváme, je nižší přesnost (resp. jemnost či čistota) zjištěných dat.

Jak je ze zmíněné tab. č. 4 a zřejmě úroveň základních ekonomických ukazatelů v porovnání s rokem 2010 poklesla. Zatímco celkové příjmy (výnosy) se snížily o 5,6%, tržby z vlastní činnosti o 5,0% a výdaje (náklady) o 7,0%. Výsledkem tohoto – z pohledu efektivnosti – příznivého vývoje byl v porovnání s rokem 2010 vyšší kladný hospodářský výsledek (téměř 11,9 mld. Kč, což je o 28% více než v roce 2010). V případě kulturních aktivit se jeví tato částka jako přiměřená. Odpovídala by zhruba ziskové marži (zisk po zdanění dělený tržbami) ve výši 5,5%, to je o 2,2 bodu příznivější výsledek než v roce 2010.

Úroveň ziskovosti, resp. ztrátovosti, je v případě jednotlivých kulturních oblastí a poskytovatelů velmi rozdílná. Celkový výsledek tak neposkytuje věrný obraz hospodaření jednotlivých druhů kulturních institucí. Největších ztrát bylo dosaženo v oblasti interpretačního umění a kulturního dědictví a to zejména v archivech, knihovnách, koncertní sálech a v divadlech (celkem zhruba 0,3 mld. Kč). Naopak nejlepších výsledků bylo dosaženo v návrhářských a fotografických aktivitách, v překladatelských a tlumočnických službách, v reklamě, architektuře a v oblasti tisku a médií – viz tab. č. 4 b.

Zhruba 16% finančních příjmů sektoru kultury tvoří dotace, granty, dary apod., na druhé straně podíl tržeb za vlastní výkony na celkových příjmech (výnosech) kulturních institucí mírně překračuje 84%. Je proto namístě hodnotit i **stupeň ekonomické soběstačnosti** jednotlivých poskytovatelů, který lze vyjádřit jako relaci mezi tržbami za vlastní výkony a celkovými výdaji. Ten **v průměru dosahuje 89%** a je mezi kulturními oblastmi resp. sférami rozložen podobně jako ukazatel ziskovosti. Nejnižší hodnoty dosahuje ve sféře tradičních kulturních aktivit (cca 26%), více v architektuře a výtvarném umění (mírně přes 100%) a nejvyšší je v reklamě (104,7%).

Uvedená ekonomická data ukazují na **značné rozdíly v úrovni hospodaření** (ziskovost, produktivita práce atd.). Na předních místech jsou oblasti či poskytovatelé ze sféry médií, tisku a kreativních průmyslů, zatímco na posledních celá sféra kulturního dědictví, divadla, hudební soubory a festivaly. Lze předpokládat, že **ekonomická diferenciaci v sektoru kultury se bude – zejména v souvislosti s technickým rozvojem – dále prohlubovat.**

Také v této souvislosti je zřejmé, že **finanční podpora, zejména pak oblastem tradičního umění** (péče o kulturní dědictví, festivaly, soubory, divadla), **je pro rozvoj kultury nepostradatelná.** Tržní prostředí ji - v případě kulturních aktivit orientovaných spíše na publikum a návštěvnost, tj. jinými slovy na spotřebu v daném místě a čase - nahradit zcela jistě nemůže.

Nezbytnost potřeby finančních prostředků z veřejných zdrojů k zajištění veřejných služeb kultury dokládají také údaje o financování investic jednotlivých poskytovatelů kulturních statků a služeb. Podle statistických šetření KULT, NI a výše zmíněné podnikové statistiky (viz tab. č. 6 a 8 v příloze) **z celkového rozsahu investičních výdajů ve výši 11,4 mld. Kč** bylo vynaloženo více než 13% ve sféře kulturního dědictví, necelé 3% v interpretačním umění, 40% v oblasti médií a 30% v kreativních průmyslech. Co se zdrojů financování investic týče, ve správné sféře se veřejné zdroje na financování investic podílely téměř v plném rozsahu, podobně i v interpretačním umění, v kulturním dědictví tomu tak bylo téměř ze dvou třetin, naopak v oblasti médií a kreativních průmyslů byl podíl veřejných zdrojů nejnižší.

Tabulky č. 6 a 7 obsahují **údaje o zaměstnanosti a mzdách.** Jak je patrné, rozhodující část z celkového počtu zaměstnanců (80%) je zařazena do sloupce „Neznámý charakter povolání“. Také se zatím nedaří zjišťovat počty zaměstnanců v povoláních kulturního charakteru v ne-kulturních organizacích. Problémem je také rozlišení zaměstnanců (do skupin kulturních a ne-kulturních povolání) v samotných kulturních institucích. Nutno říci, že v tomto směru mají uvedená statistická zjišťování stále značné rezervy. Do budoucna by se měla situace změnit k lepšímu v souvislosti s připravovanou metodikou propočtu zaměstnanosti v kultuře na základě výsledků VŠPS (Výběrové šetření pracovních sil).

V roce 2011 bylo v kulturním sektoru (dle výsledků šetření v kulturních institucích) zjištěno téměř 82 tis. zaměstnanců a bezmála 11 tis. dobrovolníků (zejména v kulturním dědictví a v interpretačním umění).

Celkem tedy lze ve výše vymezeném **sektoru kultury uvažovat zhruba s 85 tis. pracovníky** v přepočteném stavu (tj. zhruba 1,7% z počtu pracovníků v celé ekonomice). O relativní spolehlivosti tohoto údaje svědčí skutečnost, že zhruba odpovídá počtu zaměstnanců, který byl zjištěn v minulém roce.

Nad zmíněný počet lze však uvažovat s několika dalšími tisíci osob pracujících v resortu na dohody o pracovní činnosti, na vedlejší pracovní poměr čiv postavení osoby samostatně výdělečně činné.

Dále v uvedeném počtu zaměstnanců v kultuře nejsou zahrnuti pracovníci v “kulturních” profesích zaměstnaní v “ne-kulturních” odvětvích.

Celková výše mezd uvedených (statisticky zjištěných) 82 tis. zaměstnanců dosáhla 24,2 mld. Kč. Podobně jako v předcházejícím roce byla úroveň mezd v sektoru kultury jako celku zhruba na úrovni ostatních odvětví ekonomiky. Zatímco celostátní průměrná hrubá měsíční mzda dosahovala v roce 2011 dle předběžných výsledků 23 627 Kč, v souboru šetřených kulturních institucí to bylo 24 704 Kč (tj. o nepatrně více – o 4,6%). Stejně jako v úrovni celkových hospodářských výsledků, **jsou**

však značné rozdíly v průměrných mzdách mezi jednotlivými kulturními oblastmi. Lze říci, že **dělicí čára probíhá mezi oblastí tradičního umění a oblastmi kulturních a kreativních průmyslů**. Zatímco **v oblastech tradičního umění jakými jsou kulturní dědictví či ve výtvarném umění byla průměrná mzda značně pod celostátní úrovní** (17 879 Kč tj. o 24% pod celostátní úrovní a 16 200 Kč tj. o zhruba o 31% méně), v oblasti tisku, médií, ochrany autorských práv či reklamy byla naopak vysoce překonána (o 11% až 60%) – viz analytická tab. č. 10.

Celkově lze uvést, že v oblastech s nižší než celostátní průměrnou mzdou pracovalo 64% zaměstnanců sektoru kultury.

V kulturních institucích, zejména v těch, které nejsou rozpočtovými či příspěvkovými organizacemi, mají nemalý význam i další formy odměn za práci, vycházející z autorské či mandátní smlouvy, popř. ze živnostenského oprávnění. K bližšímu hodnocení těchto forem odměn však zatím nejsou k dispozici potřebná data.

Abychom mohli shora uvedené poznatky prezentovat s větší určitostí, je třeba změnit některé ze stávajících výkazů v oblasti zaměstnanosti a mezd tak, aby skupiny pracovníků byly jasně rozčleněny dle charakteru povolání i dle odpovídajících mzdových prostředků a přepočteny na osmihodinovou pracovní dobu.

Velmi přínosné je také hodnocení úrovně hospodaření z pohledu dělení kultury na kulturní a kreativní sektor (viz tab. č. 10). Ukazuje se, že nejlepších výsledků dosahují kulturní a kreativní průmysly. Jak už i z výše uvedeného vyplývá, oblast tradičního umění (interpretační a výtvarné umění a kulturní dědictví) dosáhla velmi nízkou úroveň stupně soběstačnosti (pouhých 40,5%), v kulturním průmyslu (knihy a tisk, film a video, rozhlas a televize, videohra a hudba) vystoupil tento ukazatel až na 93% (nejvyšší byla i zisková marže) a v oblasti kreativního průmyslu (design, architektura, reklama) až na 99%.

Na ekonomickou diferenciaci těsně váže i **úroveň mezd**. Při celkové průměrné mzdě v kulturním sektoru 24 704 Kč měsíčně, činila její úroveň v oborech tradičního umění pouze 17 635 Kč, v kulturních průmyslech 26 801 Kč a v kreativních průmyslech až 33 489 Kč (o 41,7% více v porovnání s celostátní průměrnou mzdou).

Z pohledu **produktivity práce propočtené z roční hrubé přidané hodnoty** na zaměstnance byly naopak na prvním místě opět kulturní průmysly (1 440 tis. Kč) před kreativním průmyslem (1 044 tis. Kč) a tradičním uměním (621 tis. Kč).

Konečně, rozdílné ekonomické podmínky našly svůj odraz také v **investiční aktivitě** uvedených skupin kulturních oborů. Při průměrné intenzitě investic v přepočtu 140 tis. Kč na 1 zaměstnance v celém kulturním sektoru to bylo v oborech tradičního umění jen 62 tis. Kč, v průmyslech kreativních 158 tis. Kč a v kulturních až 196 tis. Kč. Nejvyšších hodnot bylo dosaženo v oborech audiovideo, designu a reklamy. Jak lze předpokládat, nadprůměrná investiční činnost souvisela také s péčí o historické památky (hrady, zámky a jiné památkové objekty).

Tabulky č. 9 a, 9 b, 9 c ukazují data vztahující se k **zahraničnímu obchodu** se zbožím a službami kulturního charakteru. Jak je zřejmé, vývoz dosáhl celkově téměř 41,5 mld. Kč a dovoz 28,1 mld. Kč, kladné saldo, vzniklé zejména ve zbožových položkách, činilo téměř 13,4 mld. Kč. K těmto údajům je třeba dodat, že neodrážejí celý rozsah obchodní výměny v oblasti kultury. Příslušná statistická šetření jsou (zejména v oblasti služeb) výběrová a postupně by se měla rozšiřovat.

3.2. Makroekonomický pohled

Charakteristiku úrovně hospodaření kultury jako celku i jejích jednotlivých částí zcela přirozeně provází otázka místa a váhy tohoto sektoru v ekonomice. Při hledání odpovědi je třeba využít údajů a metod národního účetnictví.

S ohledem na disponibilní data o sektoru kultury se jeví jako nejvhodnější pro vyčíslení makroekonomických ukazatelů výrobní (odvětvová) metoda výpočtu hrubého domácího produktu (HDP). Podle ní se tento ukazatel rovná součtu hrubé přidané hodnoty zjištěné odpočtem mezispotřeby od hodnoty produkce (HPH) a čistých daní, tj. daní z daného odvětví snížených o dotace poskytnuté tomuto odvětví.

Vstupní data do propočtu by měla vycházet z údajů národního účetnictví, zejména pak z tabulek dodávek a užití. Tyto údaje představují svým způsobem optimální informační soustavu co do své komplexnosti, konzistence a mezinárodní srovnatelnosti. Uvedené přednosti jsou však vykoupeny vysokou pracností a z pohledu uživatelů dat dlouhou dobou čekání na (postupně upřesňované) výsledky.

Nutno dodat, že na základě těchto údajů **lze makroekonomické ukazatele sektoru kultury spíše odhadovat než přesně kalkulovat**. Je tomu tak zejména pro – z našeho pohledu - nevhodné členění dat v tabulkách dodávek a užití pouze do úrovně oddílů (na 2 místa NACE), zatímco jsou kulturní aktivity často až na úrovni tříd (4 místa NACE). Jedním příkladem za všechny mohou být architektonické činnosti v tabulkách dodávek a užití, které zahrnují celý oddíl 71 CZ-NACE. Za součást kulturního sektoru je však považována pouze třída 71.11. Data odpovídající kulturním aktivitám je nutno získávat složitým postupem s využitím znalosti různých vztahů – např. v úrovni produktivity práce mezi třídami či podílu spotřeby materiálu, energie a služeb na výnosech atd. - mezi údaji zjištěnými v rámci statistických šetření (podniková šetření, KULT, NI).

V rámci výsledků satelitního účtu kultury za rok 2010 byla pomocí předběžných údajů obsažených v tabulkách dodávek a užití propočtena váha kulturního sektoru na celkové produkci ČR v rozsahu 2,39% (222,2 mld. Kč) a na hrubé přidané hodnotě v úrovni 2,47% (87,9 mld. Kč).

Pomocí upřesněných údajů výše zmíněných tabulek lze výše uvedená data za rok 2010 poopravit. **Podíl kulturního sektoru na celkové produkci lze v souladu se zpřesněnými údaji odhadovat ve výši 2,48%** (231,3 mld. Kč), **jeho podíl na celkové HPH ve výši 2,52%** (86,1 mld. Kč) **a na HDP ve výši 1,56 %** (59,5 mld. Kč). Poměrně nižší úroveň HDP v porovnání s HPH je dána nízkou úrovní daní vztahujících se ke kulturnímu sektoru a naopak vysokou úrovní přijatých provozních dotací. Ukazuje se také, že se výkon sektoru kultury v roce 2010 v porovnání s výkonem celé ekonomiky vyvíjel pomaleji. Zatímco se celková produkce (v běžných cenách) zvýšila o 4,9%, v kulturním sektoru to bylo jen o necelých 2,9% (naopak mezispotřeba v něm vzrostla o 4,5%).

Z pohledu jednotlivých oblastí kulturního sektoru měly na jeho celkové produkci a HPH největší podíl audiovizuální a interaktivní technika, reklamní služby, tisk a architektonické služby.

Výše makroekonomických ukazatelů roku **2010** v jednotlivých kulturních (pod)sektorech je zřejmá z následující tabulky.

Sektor	Produkce v zákl. cenách	Mezispotřeba v kup. cenách	Hrubá přidaná hodnota	Podíl HPH na sektoru v %
Kulturní sektor	48 449	22 330	26 119	30,3
Kulturní průmysly	86 243	53 785	32 458	37,7
Kreativní průmysly	89 249	67 683	21 566	25,0
Správa a podpora kultury	7 322	1 323	5 999	7,0
CELKEM	231 263	145 121	86 142	100,0

mil. Kč

Zdroj údaje ČSÚ (národní účty) a vlastní propočty

Jak je patrné, největší podíl na celkové produkci mají kreativní průmysly (reklama, architektura a design). Současně však jsou relativně náročné na mezispotřebu a tak ve výši hrubé přidané hodnoty zaostávají.

Z předběžných dat za rok 2011 lze předpokládat (odhadovat), že produkce v kulturním sektoru v porovnání s předcházejícím rokem poklesla o 6,5% na 216 200 mil. Kč (2,23% z celkové produkce naší ekonomiky). O 2,5% se snížila také hrubá přidaná hodnota (83 943 mil.Kč tj. 2,42 % z celkově odhadované) a mezispotřeba (132 258 mil. Kč tj. 2,12% z celkové) – viz tab. č. 5 v příloze. Předběžná data budou opět zpřesňována a je otázkou do jaké míry výše uvedený odhad změní.

4. Základní naturální ukazatele kultury

Jak je i z předcházejících částí tohoto materiálu zřejmé, v sektoru kultury se můžeme setkat s potížemi spojenými s odpovídajícím oceněním některých - zejména originálních - kulturních statků či služeb. Netýká se to jen samotného stanovení ceny, ale i jejího vývoje v čase. Také hospodaření některých kulturních institucí se primárně neřídí finančními kritérii a neprobíhá plně na komerční bázi. Lze proto říci, že **působení ekonomických vztahů v kultuře je modifikované, ne-li částečně limitované.**

Z omezených možností finančního postižení rozsahu kulturního dění vyplývá, že bychom měli náš **pohled na kulturu doplnit o vyhodnocení vývoje základních naturálních ukazatelů**, které jsou v zásadě dvojího druhu. Jako kapacitní ukazatele odrážejí stranu nabídky a jako **ukazatele participace** na kultuře **postihují rozsah poptávky**. Mezi dříve uvedené lze zařadit např. počet sedadel a představení v divadlech či v kinech, počet sbírkových předmětů, expozic a výstav v muzeích nebo rozsah knihovního fondu v knihovnách. Objem poptávky vyjadřují ukazatele počtu diváků, návštěvníků, čtenářů nebo počtu knižních výpůjček.

Naturální ukazatele se zjišťují ročně zejména pomocí statistického šetření v kultuře (KULT) do něhož jsou mimo jiné zahrnuty kulturní památky, muzea a galerie, divadla a knihovny. Některé z ukazatelů již tvoří poměrně dlouhou časovou řadu.

4.1. Poskytovatelé v oblasti kulturního dědictví

V roce 2011 bylo na našem území 303 veřejně přístupných **hradů a zámků a dalších památkových objektů**. Oproti roku 2010 (288 objektů) se jejich počet zvýšil. Vzrostl také (asi o 6%) **počet návštěvníků, na téměř 12,2 mil. osob.**

Naturální ukazatele lze v porovnání s finančními údaji snáze přiřadit k územním celkům. V roce 2011 celostátně připadlo na 10 tis. obyvatel 11 595 návštěvníků (viz tab. č. 12 v příloze), v porovnání s tímto průměrným údajem byla návštěvnost nejvyšší v Praze (téměř trojnásobná), v Jihočeském kraji (téměř dvojnásobná) a ve Středočeském kraji (o více než 40% vyšší), naopak značně podprůměrná návštěvnost byla v Moravskoslezském kraji (zhruba čtvrtinová), v Ústeckém a v Olomouckém kraji (zhruba třetinová). Nutno dodat, že v Moravskoslezském a Olomouckém kraji se nachází relativně méně památkových objektů.

Naturální ukazatele vztahující se **k muzeím a galeriím mírně vzrosly popř. stagnovaly**. V porovnání s rokem 2010 se zvýšil počet návštěvníků (o 7,7% na 10 tis. obyv.) a mírně zvýšil počet expozic a výstav (o 2,3%), na druhé straně poklesl počet evid. čísel sbírkových předmětů (o 3,5%).

Při počtu 9 544 návštěvníku na 10 tis. obyvatel, byla návštěvnost v Praze téměř třikrát vyšší. Nadprůměrná byla ve Zlínském a Královéhradeckém kraji. Ve všech ostatních krajích byla podprůměrná s tím, že nejnižších hodnot dosáhla v Moravskoslezském kraji a v kraji Ústeckém. V porovnání s rokem 2010 návštěvnost muzeí a galerií o zhruba 7% vzrostla.

Na návštěvnost kulturních zařízení - zejména památek, muzeí a galerií - má jistě nemalý vliv turismus (z tohoto důvodu má počet návštěvníků na 10 tis. obyv. omezenou vypovídací hodnotu). V posledních pěti letech příjezdový cestovní ruch stagnoval. V porovnání s rokem 2010 se však počet turistů o necelých 6% zvýšil.

Významnými poskytovateli kulturních služeb v oblasti kulturního dědictví jsou **knihovny**, které tvoří nejhustější síť zařízení v naší zemi. Mimo jiné i z tohoto důvodu mají v současné době mnohem širší poslání, než tomu bylo v minulosti. Vedle tradičních knihovnických služeb poskytují také služby informační popř. i vzdělávací. Mnoho občanů tak navštěvuje knihovny z řady jiných důvodů než je vypůjčení knih, dokumentů či jiných nosičů informací. Přicházejí často proto, aby využili přístup k internetu, shlédli výstavu, zúčastnili se vzdělávací akce či kulturního pořadu.

Tyto, nesporně pozitivní změny působí potíže při vyjádření rozsahu aktivit veřejných knihoven a jejich společenského významu jedním či omezeným počtem ukazatelů. Využití finančních ukazatelů komplikuje také skutečnost, že některé služby veřejných knihoven jsou poskytovány bezplatně, popř. za poplatek do výše vynaložených nákladů. V porovnání s klasickými ukazateli počtu čtenářů či výpůjček, se proto i v případě knihoven ukazuje jako vhodnější ukazatel výkonu počet návštěvníků.

V oblasti knihoven byl v roce 2011 zaznamenán nárůst počtu návštěvníků (o **8,6% na 10 tis. obyv.**), počet registrovaných čtenářů (o **2,2%**) a také počet výpůjček (o **1%**).

V posledním desetiletí se značně změnila struktura služeb veřejných knihoven ve prospěch nových aktivit (viz zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách), které se rychle rozvíjejí. V porovnání s rokem 2010 se sice mírně snížil počet knihoven, zvýšil se naopak počet jejich pracovníků a také návštěvníků a počet PC s internetem.

Vybrané základní ukazatele roku 2011 jakými jsou počet knihoven, návštěvníků a výpůjček v relaci k počtu obyvatel v jednotlivých krajích ukazuje níže uvedená tabulka.

Kraj	Počet knihoven na 10 tis. obyv.	PC s internetem na 10 tis. obyv.	Počet návštěvníků na 10 tis. obyv.	Počet výpůjček na 10 tis. obyv.
Praha	0,32	2,91	24 953	68 017
Středočeský	6,39	9,07	16 522	47 762
Jihočeský	8,52	15,76	25 340	69 852
Plzeňský	8,16	10,98	21 642	67 643
Karlovarský	3,85	13,55	27 102	73 405
Ústecký	3,45	8,38	19 817	57 878
Liberecký	4,81	10,35	21 768	52 424
Královéhradecký	6,69	12,44	25 857	74 258
Pardubický	7,59	11,96	12 084	58 816
Vysočina	10,25	15,74	26 028	76 921
Jihomoravský	5,29	11,03	23 806	59 339
Olomoucký	7,18	12,52	20 977	62 760
Zlínský	5,05	12,98	27 280	85 352
Moravskoslezský	2,18	8,10	23 891	65 186
CELKEM ČR	5,15	10,16	22 891	64 048

Jak ukazuje první sloupec tabulky, větší počet knihoven na 10 tis. obyvatel je v řídké osídlených krajích (např. Vysočina a Jihočeský kraj), kde se nachází vysoký počet malých knihoven bez pracovníků na plný úvazek (85% z celkového počtu knihoven). Podobné důvody souvisejí i s rozdělením počtu PC s přístupným internetem do krajů.

Jiný obrázek by poskytlo vyčíslení počtu knihoven na zvolenou jednotku plochy kraje, které by charakterizovalo jejich dostupnost. Při průměrném počtu necelých 7 knihoven na 100 km² je jejich rozdělení po krajích poměrně vyrovnané.

Ukazatel počtu návštěvníků zřejmě nejlépe komplexně vyjadřuje poptávku po službách veřejných knihoven. Spolu s kraji s poměrně řídkým osídlením (Vysočina, Karlovarský a Jihočeský kraj) byl velký zájem o služby veřejných knihoven také v kraji Zlínském a v Praze (kde převažují velké knihovny s knihovním fondem uspokojujícím všestranné potřeby zájemců).

Údaje v posledním sloupci tabulky o počtu výpůjček vypovídají o čtenářském zájmu o služby knihoven. Jak je zřejmé vysoce nadprůměrný byl ve Zlínském kraji, na Vysočině a dále v Královéhradeckém, Karlovarském a Jihočeském kraji.

K ukazateli návštěvnosti je třeba dodat, že zcela neodráží význam a poslání některých kulturních zařízení (např. muzeí či knihoven). Není proto pro hodnocení výstupů těchto zařízení zcela vyčerpávající a postačující, ačkoli je mezi naturálními ukazateli nejvýznamnější.

4.2. Divadla a kina

V roce 2011 bylo v provozu 153 stálých scén **divadel** s kapacitou více než 37,6 tis. sedadel (o 2,7% více než v roce 2010). **Počet návštěvníků** (5 860 tis. osob) **se také mírně zvýšil (o 0,6%)**. O vzestupném vývoji svědčí také rostoucí počet premiér, uspořádaných představení a také příjmů ze vstupného (o 6,8%).

Zajímavé informace poskytuje pohled na vztah kapacity stálých scén divadel (počet sedadel) a počtu návštěvníků v jednotlivých krajích (regionální úroveň NUTS 3) a to jak v absolutním vyjádření, tak i v relaci k počtu obyvatel kraje (údaje jsou za rok 2011).

Kraj	Kapacita (počet sedadel)	Počet návštěv. v tis. os.	Využití kapacity (sl.2/sl.1)	Kapacita na 10 tis. obyvatel	Počet návštěv. na 10 tis. obyv.
Praha	16 784	2 976,6	177,3	135,6	24 048
Středočeský	1 859	249,6	134,3	14,6	1 960
Jihočeský	1 532	162,5	106,1	24,1	2 555
Plzeňský	1 250	211,8	169,4	21,9	3 706
Karlovarský	987	23,5	23,8	32,5	774
Ústecký	2 414	250,1	103,6	29,1	3 018
Liberecký	917	126,9	138,4	20,9	2 896
Královéhradecký	800	140,1	175,1	14,4	2 528
Pardubický	869	110,4	127,0	16,8	2 138
Vysočina	305	77,4	253,8	6,0	1 511
Jihomoravský	5 126	742,6	144,9	44,0	6 376
Olomoucký	838	179,1	213,7	13,1	2 803
Zlínský	1 465	181,6	124,0	24,8	3 080
Moravskoslezský	2 476	427,8	172,8	20,1	3 471
CELKEM ČR	36 622	5 860,0	155,8	35,8	5 583

Jak je z tabulky zřejmé, úroveň ukazatelů vztahujících se k Praze je v porovnání s ostatními kraji zcela výjimečná. Kapacita měřená počtem sedadel je v Praze v přepočtu na 10 tis. obyvatel v porovnání s celostátní úrovní téměř čtyřnásobná, ještě vyšší je v Praze relativní návštěvnost divadel. Z ostatních krajů přesahuje celostátní průměr v těchto ukazatelích pouze kraj Jihomoravský a to zřejmě díky městu Brnu, které je také kulturním centrem celostátního významu. Z podobného důvodu je vysoká návštěvnost divadel také v Moravskoslezském a v Plzeňském kraji. Na druhé straně poměrně nízká úroveň zmíněných ukazatelů Středočeském kraji je zřejmě ovlivněna „dostředivým působením“ hl. m. Prahy. Mírně překvapivá je nízká návštěvnost divadel v Karlovarském kraji a také na Vysočině.

V porovnání s rokem 2010 klesl počet **kin** o 6,1% (ze 701 na 658), mírněji se snížil počet sedadel (o 5,6%). Zvýšil se naopak počet představení (o 2,4 %) a také vzrostlo průměrné vstupné

(o 1,4%). Nicméně, s ohledem na hluboký pokles počtu diváků (o 20% - z 13,5 na 10,8 mil.), klesly čisté tržby (o 19%).

Jak je z tab. č. 12 (viz příloha) zřejmé, návštěvnost kin téměř o polovinu převyšuje návštěvnost divadel. Lze říci, že zatímco v průměru každý občan přijde minimálně jednou za rok do kina, divadlo jich navštíví jen zhruba dvě třetiny (bez zahraničních turistů).

Údaje o kinech v územním třídění dle krajů nejsou k dispozici a tak je regionální porovnávání ukazatelů nemožné.

Na vývoj kin působí mnoho vlivů spojených zejména s bouřlivým rozvojem záznamových a počítačových technologií (přenosné záznamové nosiče, internet). Došlo také k výstavbě vícesálových kin a tak i při poklesu počtu kin se počet pláten resp. promítacích sálů v zásadě nesnižuje. V současné době stojí kina před další, nejen technickou, ale zejména investiční výzvou, kterou je přechod promítací technologie na digitální platformu.

Jak je patrné nabídka **kulturních služeb vybraných poskytovatelů se** v období roku 2011 v zásadě **zvýšovala** (počet památkových objektů, expozic a výstav muzeí, PC s internetem v knihovnách, růst počtu představení kin a divadel atd.). Nárůstem **reagovala také poptávka**. Jak ukazuje tab. č. 12 v příloze u naprosté většiny poskytovatelů kulturních služeb rostla návštěvnost.

Svou roli v popsaném vývoji bezesporu hrají probíhající technické a technologické přeměny (kina), rozšiřování služeb některých poskytovatelů (knihovny, muzea a galerie) a v neposlední řadě podpora kulturních aktivit z veřejných prostředků.

Z územního pohledu lze uvést, že nejrovnoměrněji je územně rozložena poptávka po službách knihoven, méně po návštěvě muzeí a galerií, památkových objektů a konečně divadel. Tyto relace jsou pochopitelné, zvážíme-li, že knihovny jsou v každé větší obci, muzea a galerie jsou i v menších městech, památkové objekty jsou rozmístěny značně nerovnoměrně ve venkovských i městských oblastech všech krajů a stále scény divadel se nacházejí zejména v kulturních centrech (alespoň regionálního významu).

Co se týče relativní **úrovně návštěvnosti poskytovatelů kulturních služeb** (památky, muzea a galerie, divadla a knihovny) **v jednotlivých krajích, nelze shledat významné odlišnosti** (s výjimkou očekávaných rozdílů souvisejících s vahou významných kulturních center a jejich „dostředivým působením“).

5. Závěr

Tato práce je již třetím pokusem o sestavení ekonomických dat do podoby satelitního kulturního účtu vypovídajícího o zdrojích financování sektoru kultury, jeho ekonomických výsledcích a v neposlední řadě také o jeho váze v ekonomice naší země. Před dosažením žádoucího výsledku podobného snažení - podobně jako při prvním pokusu – bylo nutno hledat adekvátní odpověď na stejné základní otázky.

Prvá z nich souvisí se samotným vymezením sektoru kultury v rámci celé ekonomiky. Je zřejmé, že některé činnosti a služby jsou pro kulturu typické, jiné s ní více či méně souvisejí. Obvykle ji předcházejí (např. výroba hudebních nástrojů) či na ni navazují (např. maloobchodní prodej knih či hudebních nahrávek). Spolu se zmíněnými průmyslovými a obchodními aktivitami jsou s kulturou volně spojeny také služby cestovního ruchu.

V návaznosti na výsledky projektu ESSnet Culture došlo k již v minulém roce rozšíření pojetí kulturních aktivit o umělecké vzdělávání, překladatelské a tlumočnické činnosti a některé maloobchodní obory (viz úvod).

Samozřejmě, **odlišnosti v pojetí rozsahu sektoru kultury značně ovlivňují výsledky kulturního účtu a váhu sektoru v ekonomice jako celku**.

Druhou významnou otázkou jsou disponibilní a využitelné zdroje dat. Liší se co do svého původu (administrativní a statistické), tak i co do kvality. Zvláště problematická jsou statistická zjišťování. Je tomu jak z důvodu jejich vnitřního omezení, zejména vysoké míře neodpovědi (nonrespons) v případě ekonomických dat respondentů ze soukromého sektoru a úsporně malých výběrových souborů, tak i pro vlastnosti platných klasifikací (např. zahrnutí kulturních činností spolu s ne-kulturními do jedné třídy či skupiny CZ-NACE). Ztěžuje to jednoznačné přiřazení finančních zdrojů k určité kulturní oblasti či k poskytovateli.

Dalším důsledkem zmíněných problémů je skutečnost, že se **při hledání odpovědí na mnohé otázky nevyhne odhadům**, ač podloženým znalostmi základních souvislostí. Netřeba zdůrazňovat, že nutnost takového postupu s sebou zákonitě přináší prvky subjektivních vlivů.

Problémem jsou také odlišnosti jednotlivých statistických zjišťování. Data ze zjišťování zaměřených na kulturní instituce (KULT) a dále neziskové instituce (NI) a finanční či nefinanční podniky jsou získávána rozdílnými přístupy, výkazy, metodami atd.

Nutno dodat, že ač se kulturní účet za období 2011 zpracovává již po třetí, lze stále považovat **ověření metodických přístupů za téměř stejně významné jako hledání věcných výsledků**. S ohledem na rozšíření sektoru kultury, jeho úplnějšího postižení statistickým zjišťováním i částečné uplatnění pozměněných metodických přístupů, jsme stále ještě na počátku vznikající časové řady, a proto ještě není zcela možné s jistotou hodnotit dynamiku úrovně jednotlivých ukazatelů. Bez ohledu na tuto skutečnost však třetí **zpracování kulturního účtu ukázalo, že některé významné poznatky o kulturním sektoru se v zásadě potvrzují** (např. postavení jednotlivých oblastí v rámci sektoru, počty zaměstnanců atd.).

Základní otázkou, na kterou by měl dát účet kultury odpověď, je původ, rozsah a užití finančních zdrojů v sektoru kultury. Z administrativních dat bylo zjištěno, že veřejný sektor se podílí na příjmech kulturních institucí částkou 34,7 mld. Kč (tj. 14,6%) s tím, že tyto prostředky plynou zejména do oblasti kulturního dědictví, živé umělecké tvorby. Podle šetření v domácnostech dosáhly výdaje směřující z rodinných rozpočtů do kultury, zejména do oblasti médií a živé tvorby, 40,8 mld. Kč (tj. 17,2% celkových zdrojů). Zdroje neziskových institucí, které se vázaly zejména na správní činnosti v kultuře, představovaly 2,8 mld. Kč a 1,2% z celkových zdrojů. Ostatní zdroje (téměř 159 mld. Kč tj. 67% z celku) byly vytvořeny v podnicích s kulturními aktivitami (zejména ve sféře médií a kreativních průmyslů).

V porovnání s rokem 2010 **úroveň zdrojů i jiných finančních ukazatelů mírně poklesla, bylo to zřejmě způsobeno úsporným chováním zúčastněných subjektů** (zejména podniků a neziskových institucí) v současném období ekonomické krize.

Ukazuje se, že **jednotlivé kulturní oblasti resp. jejich skupiny (sféry) se významně liší stupněm uplatnění tržních principů a v této souvislosti také úrovní hospodaření**, s tím související výší průměrných mezd, investiční aktivitou atd. Případné prohlubování této diferenciaci bude záviset na technickém rozvoji na straně jedné a rozsahem podpory neziskových aktivit (kulturní dědictví a část živé tvorby) z veřejných zdrojů na straně druhé.

Za problematickými ekonomickými výsledky výše jmenovaných kulturních oblastí lze mimo jiné vidět omezené možnosti finančních ukazatelů pro vyjádření rozsahu i kvality výkonu některých činností (např. péče o kulturní dědictví, vzdělávací činnost kulturních institucí, působení kultury a jejich hodnot na jedince i společnost). V této souvislosti **je na místě doplnit ekonomické ukazatele naturálními**, z nichž se jako nejvhodnější se pro svou komplexnost jeví ukazatel počtu návštěvníků, který se u převážné většiny poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011 vyvíjel příznivě.

Sektor kultury – tak jak je výše vymezen - byl zkoumán také z makroekonomického pohledu. Jak se ukazuje **jeho váha či podíl na ekonomice jako celku v několika významných ukazatelích osciluje kolem 2%**.

Veřejné zdroje věnované kultuře představují necelé 2,2% celkových konsolidovaných výdajů veřejných rozpočtů, podíl výdajů domácností na kulturu k celkovým výdajům domácností je vyšší a mírně přesahuje úroveň 2,5%. Počet zaměstnanců v sektoru kultury dosahuje 1,7% z celkového

počtu zaměstnanců v ekonomice. Konečně předběžně odhadované podíly produkce a hrubé přidané hodnoty v kultuře mírně přesahují dvouprocentní úroveň (2,2% a 2,4%), zatímco odhadovaný hrubý domácí produkt kultury svou výší úroveň celostátního ukazatele nedosahuje (necelých cca 1,6 %).

Pokud bychom přidali na pomyslnou misku vah neměřitelnou část výkonů a společenského dosahu sektoru kultury, byl by jeho podíl jistě mnohem vyšší. To, co nelze změřit je však mimo náš dosah. Je třeba se zabývat tím, co dokážeme ovlivnit a provádět opatření - zejména v oblasti statistických zjišťování – která nám umožní postupně zvyšovat rozsah kulturních aktivit zahrnutých do satelitního kulturního účtu a naopak snižovat stupeň jeho nepřesnosti.

6. Použité zdroje a literatura:

Systém účtů kultury, NIPOS, Praha 2010

Systém účtů kultury, NIPOS, Praha 2011

Výsledky účtu kultury ČR za rok 2009, ČSÚ, 2010 (Práce a sociální analýzy, E- 3318 -11)

Výsledky účtu kultury ČR za rok 2010, NIPOS 2011

ESSnet on Culture statistics 2009 – 2011, Task Force 1: Framework and definitions (Final Report 2011)

National report on public expenditure, Eries, 2004

Evropský systém účtů ESA 1995, EUROSTAT 1994

Vstupní analýza současných vazeb trhu práce se sektorem kultura a definování výchozích předpokladů pro strategické plánování zaměstnanosti v tomto sektoru, Institut umění – Divadelní ústav, Praha 2007

The Economy of Culture, studie KEA European Affairs pro Evropskou komisi (2006)

Statistická zjišťování ČSÚ a NIPOS

Administrativní zdroje dat MF, MV, ČSSZ a Unie filmových distributorů

Doplňková zjišťování provedená NIPOS (amatérské umění, umělecká řemesla)

Doplňková zjišťování provedená IU-DÚ (cirkusy, design a videohry); šetření byla provedena v rámci výzkumného projektu Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR

Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), ČSÚ, Praha 2008

7. Tabulková příloha

Tabulka č. 1	Zdroje financování kultury podle kulturních oblastí v roce 2011
Tabulka č. 2	Zdroje financování kultury podle poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011
Tabulka č. 3	Umístění finančních zdrojů podle kulturních oblastí a poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011
Tabulka č. 4a)	Příjmy a výdaje kulturních institucí podle kulturních oblastí v roce 2011
Tabulka č. 4b)	Příjmy a výdaje kulturních institucí podle poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011
Tabulka č. 5	Makroekonomické ukazatele podle kulturních oblastí v roce 2011 (odhad)
Tabulka č. 6	Vybrané ukazatele v trojsektorovém členění kultury za rok 2011 <i>Koncepce tabulky spočívající v pojmenování a vřazení jednotlivých NACE dle oborů a sektorů za oblast kreativních průmyslů byla vytvořena týmem IU-DÚ v rámci výzkumného projektu Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR.</i>
Tabulka č. 7	Zaměstnanost a mzdy v kultuře v roce 2011
Tabulka č. 8	Zdroje a rozsah investic kulturního sektoru v roce 2011
Tabulka č. 9 a)	Zahraniční obchod se zbožím kulturního sektoru v roce 2011
Tabulka č. 9 b)	Zahraniční obchod se službami kulturního sektoru v roce 2011
Tabulka č. 9 c)	Zahraniční obchod se zbožím a službami kulturního sektoru v roce 2011
Tabulka č. 10	Základní ukazatele sektoru kultury za rok 2011
Tabulka č. 11	Počet vybraných poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011
Tabulka č. 12	Relativní vyjádření výkonu poskytovatelů kulturních služeb v natur. ukazatelích v roce 2011

Tabulka č. 1: Zdroje financování kultury podle kulturních oblastí v roce 2011

v tis. Kč

OBLAST	Ústřední vládní instituce	Místní vládní instituce	Veřejný sektor celkem	Přímé výdaje domácností	Nefinanční a finanční podniky ¹	Nevládní neziskové instituce ¹	Soukromý sektor celkem	Evropské strukturální fondy	Jiné mezinárodní instituce	Ostatní svět celkem	ZDROJE CELKEM
Kulturní dědictví	4 732 543	7 672 797	12 405 340	2 607 304	2 939 292	196 192	5 742 788	134 922	13 667	148 589	18 296 717
Interpretační umění	888 655	3 285 051	4 173 706	1 864 469	2 720 599	97 364	4 682 432	112 833	13 411	126 244	8 982 382
Výtvarné umění	22 825	43 110	65 935	36 658	6 532 762	24 437	6 593 857	17 538	7 419	24 957	6 684 749
Periodický a neperiodický tisk	28 743	20 070	48 813	11 855 283	34 144 248	9 806	46 009 337	17 410	279	17 689	46 075 839
Audiovizuální a interaktivní technika	303 599	945 635	1 249 234	18 725 688	20 935 678	1 706 640	41 368 006	30 235	2 131 395	2 161 630	44 778 870
Architektura	20 213 096	3 494	20 216 590	26 263	1 568	27 831	20 244 421
Reklama	.	.	.	90 728	68 929 562	.	69 020 290	25 013	1 523	26 536	69 046 826
Umělecké vzdělávání	9 544	6 940 257	6 949 801	937 791	.	.	937 791	8 018	.	8 018	7 895 610
Správa	1 731 979	2 214 411	3 946 390	.	.	717 787	717 787	.	.	.	4 664 177
Neznámá oblast	501 185	5 398 598	5 899 783	4 654 881	–	–	4 654 881	–	–	–	10 554 664
CELKEM	8 219 073	26 519 929	34 739 002	40 772 802	156 415 237	2 755 720	199 943 759	372 232	2 169 262	2 541 494	237 224 255

¹ Celkové příjmy jsou sníženy o příjmy z veřejného sektoru, domácností a z mezinárodního prostředí

Tabulka č. 2: Zdroje financování kultury podle poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011

v tis. Kč

POSKYTOVATEL	Ústřední vládní instituce	Místní vládní instituce	Veřejný sektor celkem	Přímé výdaje domácností	Nefinanční a finanční podniky	Nevládní neziskové instituce	Soukromý sektor celkem	Evropské strukturální fondy	Jiné mezinárodní instituce	Ostatní svět celkem	ZDROJE CELKEM
Historická památka	1 876 505	2 675 794	4 552 299	974 764	296 358	46 694	1 317 816	30 010	4 403	34 413	5 904 528
Muzeum a galerie	1 597 546	4 102 468	5 700 014	500 950	19 636	192 359	712 945	79 624	7 825	87 449	6 500 408
Archiv	743 750	106 934	850 684	1 132	62 259	3 800	67 191	.	.	.	917 875
Knihovna	1 585 708	2 982 484	4 568 192	181 099	16 305	51 077	248 481	25 288	1 439	26 727	4 843 400
Divadlo	711 760	2 666 644	3 378 404	1 184 602	423 542	.	1 608 144	70 661	1 729	72 390	5 058 938
Koncertní sál (soubory a festivaly)	176 895	618 408	795 303	245 985	153 373	55 030	454 388	10 624	10 221	20 845	1 270 536
Výstavní sál	22 825	43 110	65 935	36 658	131 257	18 027	185 942	17 538	7 419	24 957	276 834
Nakladatelství a vydavatelství	28 743	20 070	48 813	11 855 283	25 547 160	13 175	37 415 618	17 410	279	17 689	37 482 120
Výrobci a distributoři audiovizuálních děl	273 599	367 620	641 219	4 494 688	12 813 517	9 575	17 317 780	29 276	.	29 276	17 988 275
Rozhlas	360	320	680	1 965 000	1 544 033	92 199	3 601 232	959	2 131 395	2 132 354	5 734 266
Televize	1 085	11 424	12 509	5 424 101	10 056 898	836 666	16 317 665	7 840	.	7 840	16 338 014
Školy uměleckého vzdělávání	9 544	6 940 257	6 949 801	837 791	.	.	837 791	8 018	.	8 018	7 795 610
Ostatní poskytovatelé	1 190 751	5 984 398	7 175 149	13 070 749	105 350 899	1 437 118	119 858 766	74 984	4 552	79 536	127 113 451
CELKEM	8 219 071	26 519 931	34 739 002	40 772 802	156 415 237	2 755 720	199 943 759	372 232	2 169 262	2 541 494	237 224 255

Tabulka č. 3: Umístění finančních zdrojů podle kulturních oblastí a poskytovatelů kult. služeb v roce 2011

v tis. Kč

Oblast	Historická památka	Muzeum a galerie	Divadlo	Koncertní sál	Výstavní sál	Knihovna	Archív	Nakladatelství/ vydavatelství	Výrobci a distributoři audiovizuálních děl	Rozhlas	Televize	Školy uměl. vzděl.	Ostatní poskytovatelé	CELKEM
Kulturní dědictví	5 904 528	6 500 408	x	x	x	4 843 400	917 875	x	x	x	x	x	130 506	18 296 717
Interpretační umění	x	x	5 058 938	1 270 536	x	x	x	x	x	x	x	x	2 652 908	8 982 382
Výtvarné umění	x	x	x	x	276 834	x	x	x	x	x	x	x	6 407 915	6 684 749
Nakladatelství a vydavatelství	x	x	x	x	x	x	x	37 482 120	x	x	x	x	8 593 719	46 075 839
Výrobci a distr. audioviz. dělo	x	x	x	x	x	x	x	x	17 988 275	5 734 266	16 338 014	x	4 718 315	44 778 870
Architektura	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20 244 421	20 244 421
Reklama	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	69 046 826	69 046 826
Umělecké vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7 895 610	x	7 895 610
Správa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4 664 177	4 664 177
Neznámá oblast	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10 554 664	10 554 664
CELKEM	5 904 528	6 500 408	5 058 938	1 270 536	276 447	4 843 400	917 875	37 482 120	17 988 275	5 734 266	16 338 014	7 895 607	127 013 451	237 224 255

Tabulka č. 4a): Příjmy a výdaje kulturních institucí podle kulturních oblastí v roce 2011

v tis. Kč

OBLAST	Příjmy (výnosy) celkem	z toho tržby za vlastní výkony	Výdaje (náklady) celkem	v tom			Rozdíl příjmů (výnosů) a výdajů (nákladů)
				spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb	osobní náklady	ostatní výdaje (náklady)	
Kulturní dědictví	13 992 591	3 028 363	14 006 890	3 738 411	4 844 534	5 423 945	-14 299
Interpretační umění	9 254 437	3 190 805	9 270 782	3 098 647	4 163 717	2 008 418	-16 345
Výtvarné umění	7 482 053	6 654 687	6 559 673	3 812 964	867 402	1 879 307	922 380
Periodický a neperiodický tisk	45 592 955	42 897 581	42 615 511	22 441 880	6 481 073	13 692 558	2 977 444
Audiovizuální a interaktivní media	40 080 447	30 508 721	36 525 476	24 160 989	4 556 123	7 808 364	3 554 971
Architektura	20 284 667	18 828 293	18 784 113	12 161 421	3 323 834	3 298 858	1 500 554
Reklama	69 612 043	67 276 006	66 955 125	49 841 663	6 258 709	10 854 753	2 656 918
Umělecké vzdělávání	853 294	656 734	728 016	406 026	210 693	111 297	125 278
Správa a podpora kulturní činnosti	9 059 327	8 865 577	8 895 028	1 343 730	1 038 331	6 512 967	164 299
CELKEM	216 211 814	181 906 767	204 340 614	121 005 731	31 744 416	51 590 467	11 871 200

Tabulka č. 4b): Příjmy a výdaje kulturních institucí podle poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011

v tis. Kč

POSKYTOVATEL	Příjmy (výnosy) celkem	z toho: tržby za vlastní výkony	Výdaje (náklady) celkem	v tom			Rozdíl příjmů (výnosů) a výdajů (nákladů)
				spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb	Osobní náklady	Ostatní výdaje (náklady)	
Historická památka	2 198 748	1 317 817	2 093 709	813 688	647 364	632 657	105 039
Muzeum a galerie	4 276 458	712 945	4 207 763	1 556 178	1 932 912	718 673	68 695
Archiv	922 238	71 553	1 166 840	421 534	640 947	104 359	-244 602
Knihovna	2 781 300	197 405	2 828 571	899 617	1 705 618	223 336	-47 271
Divadlo	4 837 347	1 603 757	4 853 421	1 494 030	2 365 230	994 161	-16 074
Koncertní sál (soubory a festivaly, zvuk. nahrávky)	1 702 161	556 065	1 738 119	846 943	806 613	84 563	-35 958
Výstavní sál	324 385	185 942	330 342	233 829	77 682	18 831	-5 957
Nakladatelství a vydavatelství	26 758 051	25 180 840	25 826 335	16 786 008	4 792 990	4 247 337	931 716
Výrobci a distributoři audiovizuálních děl	17 559 337	15 857 878	17 044 090	12 454 490	1 140 661	3 448 939	515 247
Rozhlas	5 763 405	3 543 532	4 186 405	2 237 128	1 221 324	727 953	1 577 000
Televize	16 341 123	10 658 415	14 878 891	9 474 193	1 873 838	3 530 860	1 462 232
Školy uměleckého vzdělávání	853 294	656 734	728 016	406 026	210 693	111 297	125 278
Ostatní poskytovatelé	131 893 967	121 363 884	124 458 112	73 382 067	14 328 544	36 747 501	7 435 855
CELKEM	216 211 814	181 906 767	204 340 614	121 005 731	31 744 416	51 590 467	11 871 200

Tabulka č. 5: Makroekonomické ukazatele podle kulturních oblastí v roce 2011 (odhad)

v tis. Kč b.c.

OBLAST	Produkce v zákl. cenách	Mezispotřeba v kup. cenách	Hrubá přidaná hodnota	Podíl jednotlivých oblastí na celkové hrubé přidané hodnotě v %
Kulturní dědictví	12 001 085	5 380 733	6 620 352	7,9
Interpretační umění	13 811 140	6 429 780	7 381 360	8,8
Výtvarné umění	6 613 355	3 887 434	2 725 921	3,3
Periodický a neperiodický tisk	39 565 196	25 866 825	13 698 371	16,3
Audiovizuální a interaktivní media	44 569 028	24 728 385	19 840 643	23,6
Architektura	20 357 724	12 795 979	7 561 745	9,0
Reklama	63 293 040	49 175 916	14 117 124	16,8
Umělecké vzdělávání	7 437 887	2 142 338	5 295 549	6,3
Správa a podpora kult. činnosti	8 552 004	1 850 143	6 701 861	8,0
CELKEM	216 200 459	132 257 533	83 942 926	100,0

Tabulka č. 6: Vybrané ukazatele v trojsektorovém členění kultury za rok 2011 (sl. 3 - 5 odhad)

SEKTOR	OBLAST	PŘÍJMY (VÝNOSY) CELKEM	VÝDAJE (NÁKLADY) CELKEM	HODNOTA PRODUKCE (v mil.Kč) ¹	MEZI- SPOTŘEBA (v mil.Kč) ¹	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA (v mil.Kč) ¹	POČET ZAMĚSTN. (PŘEPOČ.) v os.	VÝDAJE NA INVESTICE	EXPORT ZBOŽÍ A SLUŽEB	IMPORT	POČET PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB	NACE
a	b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
KULTURNÍ SEKTOR	Kulturní dědictví	13 992 591	14 006 890	12 002	5 381	6 620	17 545	1 553 226	85 198	308 569	6 208	91.01, 02, 03, 47.78, 79 ²
	Scénická umění	9 254 437	9 270 782	13 812	6 430	7 382	12 953	334 027	62 087	233 455	2 694	90.01,02,04
	Výtvarná umění ³	4 237 396	3 623 404	3 177	1 725	1 452	1 532	161 137	90 511	163 345	6 357	74.20,90.03
	Kulturní a umělecké vzdělávání	853 294	728 016	7 438	2 143	5 296	589	16 985	x	x	1 284	85.52
	Řemesla	512 016	496 113	483	340	143	1 002	9 165	1 401 038	2 520 867	1 000	odd.14,15,16,23,25,31,32,43 (část)
	Sektor celkem	28 849 734	28 125 205	36 912	16 019	20 893	33 621	2 074 540	1 638 834	3 226 236	17 543	-
KULTURNÍ PRŮMYSLY	Film a video	15 034 736	14 808 408	16 183	9 877	6 306	1 684	1 332 310	16 108 960	5 620 776	1 242	59.11,12,13,14, 77.22,47.63 (část)
	Hudba	2 323 758	2 055 598	2 270	1 335	935	349	74 168	3 013 288	2 457 483	3 145	59.20, 47.63 (část) ²⁾
	Televize	16 341 123	14 878 891	18 824	10 851	7 973	3 747	1 197 238	43 012	552 406	134	60.20
	Rozhlas	5 762 980	4 188 880	6 648	2 562	4 086	2 143	201 092	2 671	1 191	60	60.10
	Knihy a tisk	45 592 955	42 615 511	39 565	25 867	13 698	14 926	1 752 894	8 721 551	5 679 449	37 402	58.11,13,14,63.91,74.30,47.61,62 ²⁾
	Videohry	617 850	593 699	643	103	540	438	6 888	.	.	20	58.21
	Sektor celkem	85 673 402	79 140 987	84 133	50 595	33 538	23 287	4 564 590	27 889 482	14 311 305	42 003	
KREATIVNÍ PRŮMYSLY	Architektura	20 284 667	18 784 113	20 358	12 796	7 562	7 492	925 218	309 515	92 015	1 340	71.11
	Reklama	69 612 043	66 955 125	63 293	49 176	14 117	13 726	2 428 401	11 419 866	9 874 423	2 377	73.11
	Design	2 732 641	2 440 156	2 953	1 822	1 131	633	98 874	213 213	571 554	657	74.10
	Sektor celkem	92 629 351	88 179 394	86 604	63 794	22 810	21 851	3 452 493	11 942 594	10 537 992	4 374	
Správa a podpora kult. činnosti	9 059 327	8 895 028	8 552	1 850	6 702	2 762	1 324 843	.	.	832	84.11,12 (část), 94.99.2	
KULTURA CELKEM	216 211 814	204 340 614	216 201	132 258	83 943	81 521	11 416 466	41 470 910	28 075 533	64 752		

¹ odhad na základě vlastních propočtů z údajů národního účetnictví

² údaje za maloobchod se vztahují jen ke sloupcům 1 až 5

³ bez designu a um. řemesel

Tabulka č. 7: Zaměstnanost a mzdy v kultuře v roce 2011

	Povolání kulturního charakteru prováděné v organizaci s převažující kulturní činností	Povolání "nekulturního" charakteru prováděné v organizaci s převažující kulturní činností	Povolání kulturního charakteru prováděné v organizaci s převažující jinou než kulturní činností	Dobrovolníci	Neznámý charakter povolání	CELKEM		
						Počet zaměstnanců celkem	Mzdy v tis. Kč	Průměrná mzda v Kč
Historická památka	432	.	.	1 144	1 521	1 953	443 183	18 910
Muzeum a galerie	2 718	.	.	2 089	2 962	5 680	1 351 679	19 831
Archiv	1 820	1 820	461 932	21 151
Knihovna	4 683	.	.	2 947	1 514	6 197	1 193 391	16 048
Divadlo	3 193	.	.	2 900	4 455	7 648	1 667 041	18 164
Výstavní sál	226	226	43 171	15 919
Kulturní dům	1 411	.	.	1 310	1 642	3 053	653 437	17 836
Nakladatelství/vydavatelství	9 252	9 252	3 450 124	31 075
Výrobci a distributoři audiovizuálních děl	2 471	2 471	960 188	32 382
Rozhlas	1 204	.	.	.	939	2 143	688 159	26 760
Televize	2 651	.	.	.	1 096	3 747	1 180 085	26 245
Organizace ochrany autorských práv	282	282	114 838	33 936
Ostatní poskytovatelé	37 049	37 049	11 959 609	26 900
CELKEM	16 292	.	.	10 680	65 229	81 521	24 166 837	24 704

Tabulka č. 8: Zdroje a rozsah investic kulturního sektoru v roce 2011

v tis. Kč

POSKYTOVATEL	Investice v kulturním sektoru	Zdroje investic				Z celkových investic	
		státní	ze zahraničí	z toho: EU	vlastní a jiné	hmotný majetek	nehmotný majetek
Historická památka	596 958	184 946	26 946	26 330	385 066	587 502	9 456
Muzeum a galerie	660 442	578 292	59 407	59 353	22 743	607 401	53 041
Archiv	61 531	50 723	.	.	10 808	21 741	39 790
Knihovna	234 295	186 912	8 115	7 958	39 268	218 604	15 691
Divadlo	199 940	179 247	20 693	20 693	x	197 096	2 844
Koncertní sál (soubory a festivaly)	12 970	2 558	1 502	700	8 910	12 324	646
Kulturní domy	120 885	105 240	10 312	10 312	5 333	113 316	7 569
Výstavní sál	4 348	88	.	.	4 260	3 808	540
Rozhlas	201 092	.	7 849	.	193 243	187 679	13 413
Televize	1 196 655	200	.	.	1 196 455	350 548	846 107
Ostatní poskytovatelé	8 127 350	5 225 559	.	.	.	6 642 483	1 484 867
CELKEM	11 416 466	6 513 765	134 824	125 346	1 866 086	8 942 502	2 473 964

Tabulka č. 9a): Zahraniční obchod se zbožím kulturního sektoru v roce 2011

v tis. Kč

KULTURNÍ OBLAST	G e o g r a f i c k é č l e n ě n í								
	EU		USA		OSTATNÍ SVĚT		CELKEM		
	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	SALDO
Kulturní dědictví	23 413	87 504	33 629	42 047	28 094	172 037	85 136	301 588	-216 452
Interpretační umění
Výtvarné umění	1 032 190	1 398 849	268 843	60 269	366 217	1 139 729	1 667 250	2 598 847	-931 597
Periodický a neperiodický tisk	5 071 233	4 375 326	32 189	80 059	3 106 575	579 031	8 209 997	5 034 416	3 175 581
Audiovizuální a interaktivní technika	14 101 483	4 129 570	102 161	364 481	1 068 531	1 046 478	15 272 175	5 540 529	9 731 646
Architektura
Reklama
Umělecké vzdělávání
Správa
CELKEM	20 228 319	9 991 249	436 822	546 856	4 569 417	2 937 275	25 234 558	13 475 380	11 759 178

Tabulka č. 9b): Zahraniční obchod se službami kulturního sektoru v roce 2011

v tis. Kč

KULTURNÍ OBLAST	G e o g r a f i c k é č l e n ě n í								
	EU		USA		OSTATNÍ SVĚT		CELKEM		
	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	SALDO
Kulturní dědictví	62	6 937	.	26	.	18	62	6 981	-6 919
Interpretační umění	48 323	139 200	1 746	73 997	12 018	20 258	62 087	233 455	-171 368
Výtvarné umění	191 890	558 453	287	6 883	46 813	23 009	238 990	588 345	-349 355
Periodický a neperiodický tisk	470 065	252 581	22 284	11 157	19 205	381 295	511 554	645 033	-133 479
Audiovizuální a interaktivní technika	3 053 142	1 858 594	260 812	704 914	380 324	596 393	3 694 278	3 159 901	534 377
Architektura	289 958	81 035	672	918	18 885	10 062	309 515	92 015	217 500
Reklama	9 418 903	7 417 792	78 876	142 818	1 922 087	2 313 813	11 419 866	9 874 423	1 545 443
Umělecké vzdělávání
Správa
CELKEM	13 472 343	10 314 592	364 677	940 713	2 399 332	3 344 848	16 236 352	14 600 153	1 636 199

Tabulka č. 9c): Zahraniční obchod se zbožím a službami kulturního sektoru v roce 2011

v tis. Kč

KULTURNÍ OBLAST	G e o g r a f i c k é č l e n ě n í								
	EU		USA		OSTATNÍ SVĚT		CELKEM		
	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	SALDO
Kulturní dědictví	23 475	94 441	33 629	42 073	28 094	172 055	85 198	308 569	-223 371
Interpretační umění	48 323	139 200	1 746	73 997	12 018	20 258	62 087	233 455	-171 368
Výtvarné umění	1 224 080	1 957 302	269 130	67 152	413 030	1 162 738	1 906 240	3 187 192	-1 280 952
Periodický a neperiodický tisk	5 541 298	4 627 907	54 473	91 216	3 125 780	960 326	8 721 551	5 679 449	3 042 102
Audiovizuální a interaktivní technika	17 154 625	5 988 164	362 973	1 069 395	1 448 855	1 642 871	18 966 453	8 700 430	10 266 023
Architektura	289 958	81 035	672	918	18 885	10 062	309 515	92 015	217 500
Reklama	9 418 903	7 417 792	78 876	142 818	1 922 087	2 313 813	11 419 866	9 874 423	1 545 443
Umělecké vzdělávání
Správa
CELKEM	33 700 662	20 305 841	801 499	1 487 569	6 968 749	6 282 123	41 470 910	28 075 533	13 395 377

Tabulka č. 10: Základní ukazatele sektoru kultury za rok 2011

v tis. Kč, v %

OBLAST SEKTOR	VEŘEJNÉ ZDROJE		ÚROVEŇ HOSPODAŘENÍ		HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA		ZAMĚŠTNANCI		MZDY		INVESTICE	
	v tis. Kč	podíl na sektoru v %	stupeň soběstačnosti v %	zisková marže v %	v mil. Kč	podíl na sektoru v %	počet	podíl na sektoru v %	průměrná měsíční mzda v Kč	index k prům. mzdě sektoru	v tis. Kč	podíl krytý dotacemi a granty v %
Kulturní dědictví	12 405 340	35,8	21,6	x	6 620	7,9	17 545	21,5	17 879	72,4	1 553 226	70,5
Interpretační umění	4 173 706	12,0	34,4	x	7 382	8,8	12 953	15,9	17 633	71,4	334 027	100,0
Výtvarné umění	65 935	0,2	103,8	11,8	2 726	3,3	3 167	3,9	16 200	65,6	269 176	6,6
Periodický a neperiodický tisk	48 813	0,1	100,7	5,9	13 698	16,3	14 926	18,3	26 023	105,3	1 752 894	2,0
Audiovizuální a interaktivní technika	1 249 234	3,6	83,5	10,0	19 841	23,6	8 361	10,2	32 382	131,1	2 811 696	0,9
Architektura	.	x	100,2	6,8	7 562	9,0	7 492	9,2	26 491	107,2	925 218	6,7
Reklama	.	x	100,5	3,4	14 117	16,8	13 726	16,7	37 998	153,8	2 428 401	2,5
Umělecké vzdělávání	6 949 801	20,0	90,2	16,2	5 296	6,3	589	1,0	19 201	77,7	16 985	52,2
Správa a podpora kult. činnosti a neznámá oblast	9 846 173	28,3	99,7	x	6 702	8,0	2 762	3,3	23 575	95,4	1 324 843	98,2
Kulturní sektor	23 594 782	67,9	40,5	6,3	20 893	24,9	33 621	41,2	17 635	71,4	2 074 540	53,2
Kulturní průmysly	1 298 047	3,7	92,8	7,6	33 538	39,9	23 287	28,6	26 801	108,5	4 564 590	14,9
Kreativní průmysl	.	x	99,8	4,2	22 810	27,2	21 851	26,8	33 489	135,5	3 452 493	3,7
Správa a podpora kult. činnosti a neznámá oblast	9 846 173	28,4	99,7	x	6 702	8,0	2 762	3,4	23 575	95,4	1 324 843	98,2
CELKEM	34 739 002	100,0	89,1	5,5	83 943	100,0	81 521	100,0	24 704	100,0	11 416 466	25,7

Tabulka č. 11: Počet vybraných poskytovatelů kulturních služeb v roce 2011

POSKYTOVATEL	Kulturní podniky a instituce celkem	v tom		
		státní	soukromé	ostatní
Památkový objekt zpřístupněný za vstupné	303	194	64	45
Muzeum a galerie (muzea výtvarných umění)	477	373	58	46
Výstavní síň	314	99	134	81
Knihovna veřejná	5408	5 405	.	3
Divadlo	153	41	41	71
Hudební těleso	189	34	26	129
Rozhlas	60	1	47	12
Televize	134	1	87	46
Festivaly	386	115	86	185
Kulturní domy	493	418	39	36
Vydavatelé neper.a period. tisku	883	13	812	58
Celkem	8 800	6 694	1 394	712

Tabulka č. 12: Relativní vyjádření výkonu poskytovatelů kult. služeb v natur. ukazatelích v roce 2011

POSKYTOVATEL	Počet návštěv kulturních zařízení na 10 tis. osob	Počet vydaných titulů na 10 tis. osob	Počet vysílacích hodin na 1 držitele vys. licence	Index 2011/2010 v %
Historická památka	11 595	x	x	105,7
Muzeum a galerie	9 544	x	x	107,7
Výstavní sál	2 200	x	x	99,5
Knihovna	22 891	x	x	108,7
Kino	10 279	x	x	79,9
Divadlo	7 152	x	x	104,7
Koncertní sál (soubory a festivaly)	2 300	x	x	109,9
Nakladatelství a vydavatelství	x	30	x	166,7
Rozhlas	x	x	15 489	139,2
Televize	x	x	10 782	108,6
Kulturní domy	7 700	x	x	97,3
CELKEM	73 661	30	26 271	101,2¹

¹ zahrnuje pouze návštěvnost